

A kezdő vállalkozások felkarolása a cél

Inkubátorház lesz a kémiai líceum

Fotó: Nagy Tibor

Inkubátorházat alakít ki a marosvásárhelyi önkormányzat a kémiai líceum épületében a kezdő vállalkozások felkarolására. A céljuk az, hogy kedvezményes feltételekkel arra ösztönözzék a fiatalokat, merjenek itthon vállalkozni, munkahelyeket teremteni. A kezdeményezés részleteiről a napokban egyeztetett Soós Zoltán polgármester W. Szabó Péter helyi tanácsossal, IT-szakemberrel.

Menyhárt Borbála

W. Szabó Péter városi tanácsos lapunk érdeklődésére rámutatott, az új városvezetés egyik elsődleges célja a gazdaság fellendítése, valamint a tehetséges fiatalok itthon maradásra való ösztönzése. – Több projektet is felvázoltunk a kampányban, az inkubátorház az egyik, amelyről a napokban egyeztetünk Soós Zoltán polgármesterrel, ugyanis szeretnénk megteremteni ennek a jogi feltételeit, illetve elérni, hogy a kémiai líceumban a felújítás minél előbb elkezdődjön. Jelenleg a belső rendszabályzatot dolgozzuk, amely valamilyen szinten már formát is öltött, de még

(Folytatás a 4. oldalon)

Rászorulókon segítenek az önkéntes tűzoltók

Megkeresésünkre az egyesület vezetője, Kacsó István parancsnok elmondta: tartós élelmiszert vagy pénzbeli felajánlást várnak az adományozóktól, a beérkező pénzből ugyan csak élelmiszert és édességet vásárolnak. Ezt rászoruló, kisnyugdíjas idősöknek, betegeknek, illetve sokgyermekes családoknak juttatják el karácsony előestéjén.

2.

Az oltás védekezni tanítja a szervezetet

A koronavírus-járvány terjedéséről szóló katasztrófa hírek egyre gyakrabban végződnek azzal a biztató ígérettel, hogy immár több oltóanyag is az engedélyeztetés utolsó szakaszába érkezett, és az Európai Unió oltóanyag-stratégiája lehetővé teszi, hogy egy éven belül minden állampolgár hozzájusson a SARS-CoV-2 vírus elleni biztonságos oltóanyaghoz.

5.

Egészségügyi szaktanácsadóként az alapvető ismeretekre és a pánik elkerülésére oktat

Bolond, aki azt mondja, hogy nem fél, mert nyilvánvalóan mi, egészségügyiek nagyobb veszélynek vagyunk kitéve. Félni szabad, mert az egy tudatos tevékenység. De annak az kell hogy legyen a szerepe, hogy rákészüljünk minden óvintézkedés megtételére, amellyel saját magunkat, azokat, akikért felelősek vagyunk és a környezetünkben levőket is megvédjük.

6.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- > kontaktlencse-felírás és rendelés
- > ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- > mindenik szakületünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- > a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- > kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- > korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- > szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- > új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- > terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

A „szakmaiság” magasiskolája

Mózes Edith

Tegnap reggel olvastam egy központi lapban, hogy egy illető koronavírusban elhunyt édesanyja egészségügyi dossziéját szerette volna megnézni, de a kórház menedzsere azt mondta, hogy csupán a halott beleegyezésével adhatja ki.

Ezt a bődületes választ ráadásul írásban közölte a halott családjával. A kórházmenedzser neve – bár a sajtóban leírták – nem fontos. Ami ennél fontosabb, hogy a Nemzeti Liberális Párt (PNL) régi tagja. Igaz, közben 2019-ben kis kitérőt tett az ALDE-ba, Viorica Dăncilă környezetvédelmi miniszternek nevezte ki, majd 2020-ban – akárcsak a bibliai tékozló fiú – újra visszatért a PNL-be, és bizonyára érdemei elismeréseként október 26-án kinevezték a ploiești-i megyei sürgősségi kórház élére. Ráadásul idén ez az ötödik vezető tisztség, amelyet betölt.

Az említett Covid-kórházban az utóbbi időben problémák voltak az oxigénellátással. Az igazgató tagadja ezt, állítása szerint addig volt gond, amíg ő oda nem került. Sőt, tagadta, hogy a hibás lélegeztetőgép és az akadozó oxigénellátás okozta volna a 71 éves beteg halálát. A beteg dossziéjában az állt, hogy szívproblémákkal született, és az orvosok állítólag azt mondták, nem éri meg a 18 évet. Aztán megérte, sőt férjhez is ment. Akkor meg azt mondták, nem

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER
26., csütörtök
A Nap kel
7 óra 40 perckor,
lenyugszik
16 óra 40 perckor.
Az év 331. napja,
hátravan 35 nap.

IDŐJÁRÁS
Változó idő
Hőmérséklet:
max. -3 °C
min. -6 °C

Isten éltesse!
Ma VIRÁG,
holnap VIRGIL napja.
VIRGIL: a latin Virgilius név
rövidülése. Ennek a névnek az
eredete bizonytalan, talán a
Vergilius nemzetségnévből
ered, ami lehet, hogy etruszk
eredetű.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2020. november 25.

1 EUR	4,8730
1 USD	4,0969
100 HUF	1,3497
1 g ARANY	238,3938

Megyei hírek

Helytörténeti konferencia az interneten

A magyar tudomány napja Erdélyben programsorozat keretében az Erdélyi Múzeum Egyesület marosvásárhelyi fiókszervezete és a Borsos Tamás Egyesület helytörténeti konferenciát szervez november 28-án, szombaton délelőtt 10 órától. Az eseményen öt előadó – Simon Zsolt, Tamási Zsolt, Kálmán Attila, Spielmann Mihály és Nagy Zsolt – ismerteti egy-egy aktuális kutatási témáját. A konferencia online követhető a <http://meet.google.com/bfe-oazs-wet> linken.

Online egyetemi nyílt napok

A Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség (MMDSZ) szervezésében december 5-6-án kerül megrendezésre a XVII. egyetemi nyílt napok rendezvénysorozat, melynek célközönségét azon romániai magyar középiskolások alkotják, akik az elkövetkezendő években Marosvásárhelyen számítják folytatni tanulmányaikat, vagy egyszerűen csak érdeklődnek a vásárhelyi oktatás és diákélet iránt. A kétnapos program során négy egyetemet mutatnak be: a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemet, a Marosvásárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetemet (MOGYTTE), a Babeş-Bolyai Tudományegyetem kihelyezett Pedagógiai Karát, illetve a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemet. A program az online térben, a YouTube-on és a Google Meet platformon zajlik. A résztvevők egy videót tekinthetnek meg az adott egyetemről, majd csatlakozhatnak egy közös beszélgetéshez, ahol tanárok és hallgatók egészítik ki a videóban elhangzottakat, válaszolnak a középiskolások kérdéseire, és betekintést nyújtanak nemcsak az egyetemi felvételi rendszerbe és a képzésekbe, hanem a különböző pályázati, önkéntes és kutatási lehetőségekbe is.

Virtuális kiállítás pályamunkákból

A magyar kormány Emberi Erőforrás Minisztériuma, a Hagyományok Háza és a Népművészeti Egyesületek Szövetsége januárban hirdetett pályázatot a XVII. Országos Népművészeti Kiállításon való részvételre. Az erdélyi régiós pályázaton 21 díjazott alkotója van, a legfiatalabb 17 éves. A győztes pályamunkákat virtuálisan tekintheti meg a nagyközönség a <https://www.facebook.com/events/724775191579477> linken.

Adventi koszorúk a Máltai Szeretetszolgálatól

A Marosvásárhelyi Máltai Szeretetszolgálat önkéntesei adventi koszorúkat és karácsonyi dekorációkat készítettek eladásra, a bevételből a nehéz helyzetben lévő személyeket támogatják. A kínálatot a Máltai Szeretetszolgálat Facebook-oldalán lehet megtekinteni, rendelni is innen lehet.

Évszakok

– az Ariel színház online előadása

November 29-én, vasárnap 10–20 óra között a marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház Évszakok című előadása tekinthető meg az interneten. Jegyet az Ariel színház jegypénztáránál (Nyomda utca 4. szám) lehet váltani személyesen pénteken 10–13, illetve 17–19 óra között. Az előadás linkjét a néző által megadott e-mail-címre küldik el, a jegyvásárlást követően. További információk a 0740-566-454 mobilszámon kérhetők naponta 9–13 óra között.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Adománygyűjtést indítottak

Rászorulókon segítenek az önkéntes tűzoltók

Az elmúlt években is bekapcsolódtak különböző jótékony programokba, ezúttal ők szerveznek adománygyűjtést

Fotó: Nyáradszeredai Önkéntes Tűzoltók Egyesülete

Rászorulókat karácsonyi megajándékozása céljából adománygyűjtést indított a nyáradszeredai önkéntes tűzoltó-egyesület – a kapott támogatás után úgy érzik, most másokon kell segíteni.

Gligor Róbert László

A küszöbön álló advent fellobbanó gyertyalángjai és a közelgő karácsony hangulata felébreszti az emberek lelkében a csodavárás varázsát és a mindent elárasztó szeretetet. Ilyenkor több jószág, emberség költözik a szívekbe, és ebből jut az elesetteknek, rászorulóknak is. Ilyen megfontolásból indított adománygyűjtést a napokban a nyáradszeredai önkéntes tűzoltó-egyesület, aminek a végén a városban és a hozzá tartozó falvakban adnak ajándécsomagot azoknak, akik hasznát veszik. „A forralt bor illata és az utcák ünnepi fényeinek hangulata arra készít minket, hogy egy esztendő elmúltával számba vegyük, mi minden történt velünk, hol és milyen gyertyalángot gyűjtöttünk, ami most is lobog, a lelkünkben világít. Ha ránézünk a csodát váró gyermekek arcára, a mi szívünk is megtelik hittel és reménnyel. A gyermeki énünk megőrzése, ismételt életre keltése táplálja, tartja életben bennünk a lángot, ami a mostani nehézségekkel teli időkben is világítani tud. Munkánk során ez különösen fontos, ez ad erőt hivatásunk teljesítésére, embertársaink segítségére és a betlehemi láng továbbadására. Szeretném megköszönni minden kedves támogatónak az

elmúlt évek során tett, szívből jövő adományát, az éltető lángot, amelyet egyesületünk kapott, és kívánom mindenkinek, a karácsonyi ünnepekre készülve, hogy táplálja ezt a betlehemi lángot, és ne feledje, ne sajnálja szétosztani” – áll a kampány szórólapján. Az önkéntes tűzoltók ilyen gyertyalángtól fényes év végét kívánnak, hogy mindenki tudjon gyűjtani, őrizni és másoknak továbbadni ebből a lángból.

Ez az év a rászorulókról szól

Megkeresésünkre az egyesület vezetője, *Kacsó István* parancsnok elmondta: tartós élelmiszert vagy pénzbeli felajánlást várnak az adományozóktól, a beérkező pénzből ugyan csak élelmiszert és édességet vásárolnak. Ezt rászoruló, kisnyugdíjas időseknek, betegeknek, illetve sokgyermekes családoknak juttatják el karácsony előestéjén. A célszemélyek listáját ezután állítják össze a városháza szociális osztályának nyilvántartása alapján, és az adomány mennyiségétől függően december 23-án elkészítik az ajándécsomagokat, amelyeket másnap eljuttatnak az érintetteknek. Ha sok adomány gyűl, több családhoz tudnak eljutni, ha kevesebb, akkor a jövedelmi szint szerint, előre megállapított sorrendben részesítik támogatásban a rászorulókat. Felajánlásokat december 23-ig lehet tenni a 0784-447-700-as telefonszámon, továbbá Nyáradszeredában és a hozzá tartozó falvak minden üzletében a szervezők kihelyeznek egy-egy kosarat, amelyben el lehet helyezni az élelmiszertermékeket, akár otthonról viszik magukkal az adományozók, akár az üzletben vásárolnak konzervet,

olajat vagy egy tasak cukrot, lisztet, rizset, száraztésztát. Bármilyen felajánlást szívesen fogadnak, néhány iskolatáskát is kaptak már, ezeket sokgyermekes családokhoz juttatják el.

„Ez az év nem rólkunk, az önkéntes tűzoltókról szól” – tette hozzá Kacsó István. Az elmúlt években a tűzoltó-egyesület saját részre, eszközfejlesztésre, járművekre szervezett adománygyűjtést, az idén viszont eltekintenek ettől, és a rászorulókat helyezik előtérbe.

Eddig is jótékonykodtak

Az egyesület már 2016. évi megalakulása óta a tűzoltás mellett a jótékony tevékenységet is fontosnak tartja, kezdetben más szervezetek által hirdetett karácsonyi cipősdoboz-akciókban vagy a városháza Mikulás-programjában vettek részt. Első adománygyűjtésüket tavaly szervezték a rászorulókat megsegítésére, az év végén ruha- és élelmiszercsomagokat juttattak el tucatnyi családnak, a gyerekeknek tanfelszerelést. Úgy érzik, valamit vissza kell adniuk abból az adományozói lelkületből, amit a lakosságtól és támogatóktól kaptak az elmúlt években. A tavaly például, miközben élelmiszert gyűjtöttek, a helyi Bocskai dalkör adventi koncertjének bevételét az önkéntes tűzoltó-egyesületnek ajánlotta fel, továbbá minden adventvasárnap a gyertyagyűjtésre érkezők pénzadományt helyezhettek el az ugyanerre a célra kihelyezett dobozokban.

Az idei gyűjtésbe az önkéntes tűzoltók gyerekcsapata is bekapcsolódik, ők juttatják el minden család postaládájába a támogatási felhívást.

RENDEZVÉNY

Adventi erkélykoncert

Népzenei koncertsorozattal készül a karácsonyra a Hagyományok Háza. Advent négy vasárnapján román idő szerint 18 órától a budapesti Budai Vigadó Corvin téri teraszán a Bazseva, a Fonó, a Babra zenekar és a Magos együttes dallamai csendülnek fel. A koncertek élőben követhetők a szervezők Facebook-oldalán és YouTube-csatoráján.

Kamarazeneest a Kultúrpalota nagyterméből

November 26-án, csütörtökön (ma) 19 órától kamarazeneest élő közvetítése követhető a marosvásárhelyi Kultúrpalota nagyterméből a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia Facebook-oldalán és YouTube-csatoráján. Fellép a filharmónia fúvósoktetteje, műsoron: Mozart- és Beethoven-művek.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasag.ro **E-mail:** nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print)
ISSN 1584-3238 (online)

Vegyes reakciókat kapott az európai sípályák bezárására vonatkozó olasz javaslat

Egymástól eltérően reagált kedden Németország és Ausztria arra az olasz javaslatra, hogy az év végi ünnepek idejére zárják le a sípályákat az EU-ban, enyhítendő a koronavírus-járvány terjedését.

A sípályák jelenleg Európa nagy részében zárva tartanak, köztük Olaszországban, Ausztriában, Szlovéniában, Franciaországban és Németországban. A kérdés jelenleg az, hogy az ünnepi időszakra újranyissák-e őket. Lengyelországban a síterepek azt tervezik, hogy kinyitnak a tél folyamán, de csak a helyiek számára.

„Ha a pályáknak zárva kell maradniuk, akkor azt egész Európára kellene alkalmazni” – mondta Luca Zaia, az olaszországi Veneto régió vezetője a Corriere della Sera című napilapnak. „Az nem lehet, hogy megtiltsák a síelést (az olaszországi) Dél-Tirolban, és engedélyezik (az osztrák) Karintiában. Megengedhetetlen vicc lenne” – fogalmazott.

Giuseppe Conte olasz miniszterelnök hétfő este a La7 televízióknak azt mondta, hogy nem lesz síszezon Olaszországban a karácsonyi időszak alatt, mert az a koronavírus-járvány harmadik hullámának veszélyével járna. Conte elmondása szerint „európai koordinációt” sürgetett az ügyben az Angela Merkel német kancellárral, Emmanuel Macron francia elnökkel és Charles Michellel, az Európai Tanács elnökével folytatott megbeszélései során. Conte keddi Twitter-bejegyzése szerint a koronavírus-járvánnyal szembeni egészségügyi intézkedések európai összehangolását megvitatták Ursula von der Leyennel, az Európai Bizottság (EB) elnökével is.

Markus Söder bajor tartományi miniszterelnök egyetértését fejezte ki ezzel kapcsolatban. „Jobban kedvelnék egy közös

európai megállapodást: ne nyissák meg a sífelvonókat vagy ne vakációzzanak” – mondta.

Az osztrák pénzügyminisztérium szerint azonban a síterepek zárva tartása a háromhetes karácsonyi időszakra 2,4 milliárd eurós veszteséget jelentene az országnak. „Ha az EU valóban ezt akarja, akkor fizetnie kell érte” – mondta Gernot Blümel osztrák pénzügyminiszter, felszólítva az EU-t, hogy kompenzálja a kieső bevételek 80 százalékát, összhangban az osztrák kormány támogatási programjával a járvány miatt bezárni kényszerülő vállalkozások számára.

A koronavírus-járvány első hulláma során 2020 elején az Ausztriában és az Alpok egyéb részein található síterepek váltak járványgócponná.

Veneto mellett további észak-olaszországi régiók, köztük Liguria, azt javasolják, hogy a 2020-2021-es téli szezon tartásuk megkülönböztetésével járványellenes intézkedések elfogadása mellett. Ennek értelmében a sífelvonók csak 50 százalékos kapacitással működhetnek, és napi korlátot határoznának meg a sítérletek esetében. A síterepek zárva tartása „120 ezer állást sodorna veszélybe” – írta a Facebookon Giovanni Toti, Liguria vezetője.

Az olasz kormány vonakodik a korlátozások enyhítésétől azután, hogy ismét drasztikusan megugrott a koronavírus-fertőzöttek száma, amit a „viszonylag gondtalan nyári időszaknak” tulajdonítanak. Olaszországban hétfőn meghaladta az 50 ezret a koronavírus-fertőzés következtében életüket veszítők száma, kedden pedig 853 újabb halálesetet jelentettek a betegséggel összefüggésben, ami a harmadik legnagyobb napi szám Olaszországban a járvány kezdete óta. (MTI)

Abszolutizmus házi méreteiben

Igazán nem akartam írni róla. Pedig már jó fél éve házunk lakója. Lakásunk tartozéka, éke, éktelen rohangálások és szende meghunyászkodások előadója. Nő, szeretetre vágyó, nagy hízelkedő, szakszerű dagasztó reggelente. És persze kurrog, dorombol, ásít, magát mossa. A macskamosdás minden fázisát, mesterfogását produkálni képes. Pedig soha senki nem tanította – amúgy is igazán soha meg nem szelidíthető –, ravasz ragadozó, éber; mindig ugrásra, játékra kész. Hozta magával több ezer éves egyiptomi őshonából.

A miénk, bocsánat, az unokáinké feketefehér. Mint a Purina-reklám cíkája. (Bocsánat, ha rejtett termékreklám is következne soraimból. Óhatatlan, akaratlan, csak jelzésértékű.) Neve Juci. Esetenként Csulesz, Csufulics, a vadállat, Szőrös Muki, a fenevad. Anyjának a nagyit tekinti, testvéreinek A-t és S-et, a lány- és fiúunokánkat.

Én kimaradok a rangsorból. Ki akartam maradni szántszándékkal. Óvakodom közeli kapcsolatba kerülni vele. Soha nem volt házi kedvencem, ui. abban a szolgálati lakásban, ahol éltünk sok-sok éven keresztül, az orvosi egyetem bérlőknek kiosztott háziállatok tartása. Nem emlékszem, hogy apámnak lett volna gyermekkorában. Sohasem mesélt róla. Anyai parajdi nagyapámnak volt viszont egy bernáthegyi. De ez még a nagy gazdasági krízis előtt volt, akkor jól ment az italnagykereskedés és bolt Parajdon és Szovátán. Aztán nagyapám tönkrement, eladta a kocsit, és tovább kellett adni az óriásbet. Utána elvitték őket. Csendőrök, vadállati módon. Hazaiak voltak, de nem háziállatok. Azok legálább ragaszkodók.

Szóval én kimaradnék ebből a menüszívből, de igazából nem lehet. Szorosan zárni kell az ajtókat, mert kíváncsi természet lévén, beszövik a könyveshá-zamba, átnyargal a drága könyveken,

egyik lapján ott van körmének ívelt karcolása. Felül az ablakpárkányra, és kinéz a bagolygyűjtemény által szabadon hagyott tenyérnyi helyen. Mozgás van előttünk: szemeteskocsi jönnek, cipekedő háziasszonyok vágnak neki a dombnak, a játszótérre minden tornaszert besúfolt az utolsó percben a bukott doktor stábjá. Gyerekek is szaladgálnak.

Juci csupa meglepetés. Kiszámíthatatlan. Maga is meglepetés volt. A-nak szerettük, amikor visszatért a tavaszi hosszú karanténból. (Bächer Iván szerint a macskát nem veszik, szerzik vagy ajándékba kapják.) A ritka hozzánk látogatók kedvence. Hízlekedően, leereszkedően kegyes. Mint a taktikus uralkodók.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Rendszerint semmit nem ver le, macskaügyesen mászik, kúszik, ugrik, esik talpára, nyújtózkodik, a karosszék oldalán talált egy karomelésítő helyet. Edzőteremnek tekinti az egész lakást. Pihenés gyanánt felül ablakom párkányára – ha óvatlan vagyok és beszökhetsz –, időnként visszafordul, míg dolgozom – mint most is –, ellenőrzi, ha végzem a dolgom, a kitérőt penzumot: lektorálást, szerkesztést, adathalászat-vadászatot, könyvírás. Gyér levelezést.

Ja, el is felejtettem: imád kertészkedni. Feltúrja a virágföldet a cserepekben. (Az idén nyáron kertesedtünk meg blokklakásilag, erkélyesen.) Az Aloe verát leverte, a föld kiszóródott a szőnyegre. Mert billegett a cserép, a nagyra nőtt, hosszú krokodiluslevelek kibillentették az egyensúlyából a növényt. Nem mert szólni. Kisomfordált, és szokatlanul szelíd volt egész este. Mint a gyerek, ha rossz fát tesz a tűzre. A bátóság és vallomástétel nem az erőssége. A macskának, természetesen.

Nevelhetetlen. Könnyen rá lehetett szoktatni a dologvégzésre. De csak erre.

A fürdőszobában áll a személyes, szigorúan magánjellegű budoárja. Szagnyelző szilikátos műhomokkal. Válogat, vannak kifejezetten neki szánt kaják, amiket nem vesz be, még akkor sem, ha éheznie kell. Nem kell. Tálkák a lakás legváratlanabb pontjain. Ötletszerűen (random) választja ki az étkezőhelyet. Mintha New Yorkban élne, és csak az élvezeteket kellene hajhászni, mint az amerikai filmekben a gazdag unatkozó ladyk. Még jó, hogy nem akar bevásárolni, kirakatokat nyaldosni. (A franciák így nevezik a shoppingolást.)

Pórása is van. A nyáron A. levitte az utcára, a ház elé. A környék gyermekei nemzetiségre, fajra, felekezetre és életkorra való tekintet nélkül azonnal köré sereglettek. Folyt az össznépi macskajajlás. Más alkalommal elvitte a parkba, ugyancsak vezetőszáron, idétlen kamaszok gúnyolódtak, irigykedve a látványon. A minap újabb kísérlet tettünk: lebocsátva a hideg novemberi aszfaltra, megtorpant, megrémült, kapkodta a lábát, majd keservesen jelezte, hogy felkérőzködne a gazdihoz, aki értette a rimánkodást, és kebelébe vette. Macskafej kandikált ki a meleg kabát hasítékán. Onnan elviselhető volt a téle hajló emberi-természeti világ.

Mit sem tud a pandémiáról. Rajta, fáján nem fog, remélhetőleg nem is fognak majd a mutánsok sem. Reggel ő ébreszti alvótársát, a nagyit. Fejével meg-megböki, leugrik, elfoglalja az én helyemet a nagy öblös atyamesteri karosszékben, ahonnan a reggeli kávét szoktam felszűröcsölni. Finoman jelzi, kávézhat, öregem, te előkelő idegen, velem látszólag nem törődő, álgazdít játzó alak, de rajtam nem fogsz ki. Én vagyok az abszolút uralkodó. Ti az alattvalóim vagytok. A macskológusok szerint azért mászik magasra, hogy minden és mindenkét átfogjon pillantásával, követhessen az alantas világban. Hogy minduntalan tudunkra adhassa született abszolutizmusát.

Ország – világ

Koronavírus-helyzetkép

A legutóbbi tájékoztatás óta 9739 új koronavírusos megbetegedést igazoltak Romániában, azt követően, hogy az elmúlt 24 órában országszerte 35.575 tesztet végeztek el – közölte szerdán a Stratégiai Kommunikációs Csoport (GCS). Maros megyében 214 esetet igazoltak. Bukarestben (1475) és Konstancia megyében (747) van a legtöbb új eset. Bukarestben 6,62-re nőtt az előző nap regisztrált 6,55-ről az elmúlt 14 napban jegyzett új koronavírusos esetek összesített száma ezer lakosra vetítve, míg Szeben megyében 8 ezrelék alá csökkent a fertőzöttség arány – tájékoztatott szerdán a GCS. (Agerpres)

12 millió euró előleg oltásra

Románia 12.058.345 euró előleget utalt át a koronavírus elleni oltásra – jelentette be szerdán Florin Cițu pénzügyminiszter. A tárcavezető szerint egyebek mellett ezt is szolgálta a kormány által hétfőn jóváhagyott költségvetés-kiigazítás: lehetővé tette, hogy Románia átutalja a gyártók előfinanszírozására fordítandó előleget az Európai Bizottságnak. „Ezzel Románia biztosítja, hogy a következő időszakban az elsők között férhet hozzá az oltóanyaghoz. Tehát minden egyéb információ hamis” – szögezte le Florin Cițu. (Agerpres)

Tárgyalnak a vendéglátósok támogatási rendszeréről

Ezen a héten vagy legkésőbb jövő héten tárgyalja a kormány annak a jogszabálytervezetnek az első olvasatát, amely értelmében a vendéglátóipari vállalatok és az utazási irodák 20%-os támogatásban részesülnek az idén elszünetelt forgalomkiesés részleges fedezésére. A támogatási rendszer keretében a vendéglátóipari vállalatok ideai forgalmában regisztrált veszteség (a 2019-es és a 2020-as forgalom közötti különbség) 20%-át téríti meg az állam a tervezet szerint. A támogatási rendszert az Európai Bizottságnak is jóvá kell hagynia. A támogatási kérelmeket elektronikus úton lehet majd benyújtani a bürokráciamentesítés érdekében.

Július 21-én tartják a tanári állásokra kiírt versenyvizsgát

2021-ben július 21-én tartják az írásbelit a rendes tanári állásokra kiírt versenyvizsgán – közölte szerdán a tanügyminisztérium. A kidolgozott menetrend szerint az eredményeket július 27-én közlik, az óvácsokat július 27-én és 28-án fogadják, a végleges eredményeket augusztus 3-án teszik közzé, a katedrák elosztására augusztus 4-én kerül sor. A vizsgára elektronikus úton is be lehet nyújtani a jelentkezési iratcsomót – döntötte el a minisztérium. (Agerpres)

December 15-én vége a karanténnak Franciaországban

Az üzletek újranyitásával szombaton megkezdődik a koronavírus-járvány miatti járványügyi korlátozások fokozatos feloldása Franciaországban, az általános karantén megszüntetését december 15-én tervezi a kormány – jelentette be Emmanuel Macron. A francia államfő keddi esti televíziós beszédében jelezte: az október 30-án bezárásra kényszerült minden üzlet újranyithat szombaton, és az istentiszteletek is megtarthatók maximum harminc ember részvételével, miután a járvány második hulláma túl van a tetőzésen. (MTI)

A „szakmaiság” magasiskolája

(Folytatás az 1. oldalról)

lehet gyereke. A „konok” beteg azonban két gyermeket hozott a világra, és megérte a 71. születésnapját is. A gyermekei szeretnék tudni, mibe halt bele, a szíve vitte el vagy a vírus? A kérést – mint már említettük – a kórház vezetője azzal utasította el, hogy csupán az elhunyt beleegyezésével adhatja ki a dossziéját. „Jöjjön vissza a halott a sírből, vagy pereljének be – volt a válasz –, a dossziét vagy akkor kapják meg, ha a halott visszajön, vagy ha megnyerik a pert.”

Romániában minden lehetséges. A kórházak ellen indított perek évekig elhúzódhatnak. Ezért is fordult az elhunyt lánya a sajtóhoz, és teljes hanganyagot szolgáltatott az édesanyja 13 napjáról a beutalástól a haláláig.

Az egészségügyi minisztériumtól a környezetvédelmi minisztériumon át számos fontos funkciót betöltött kórházigazgató pedig bizonyára megússza: megvédi a párt, és a hibás, szokás szerint, a beteg lesz. Viszont leckét adott „szakmaiságból”. Megmutatta, hogy nem szabad viselkedni és egy intézményt vezetni.

Inkubátorház lesz a kémiai líceum

(Folytatás az 1. oldalról)

hátravannak az egyes jóváhagyások. Ugyanakkor tanácsi határozat-tervezet is készül, amely létrehozna az inkubátorház jogi személyiségét. Reméljük, ha nem is a jövő év első egy-két hónapjában, de mielőbb elkezdi működni a létesítmény, és fogadni tudjuk a kezdő vállalkozásokat – fejtette ki a tanácsos, aki szerint amióta napvilágot látott az inkubátorház terve, már sokan érdeklődtek a lehetőség iránt, ezért bízik abban, hogy sikerül megtölteni a kémiai líceumban kialakítandó irodahelyiségeket.

Egy-két éven belül önfenntartóvá kellene váljon

A marosvásárhelyi tanácsos megjegyezte, a volt kémiai líceum épülete évekig kihasználatlanul állt, ami meg is látszik az állapotán. Az épület strukturális szempontból rendben van, elsősorban belső munkálatokra van szükség. A fűtési rendszert ki kell cserélni, a fűtőtesteket tönkretette a rozsdá, ezenkívül festeni kell, illetve megfelelő bútorzattal be kell rendezni a leendő irodahelyiségeket. Szerencsére az osztálytermek viszonylag nagyok, így a több alkalmazottal rendelkező cégek is kényelmesen elférnek majd ezekben. Mint mondta, elképzelhető, hogy első lépésben a földszinti részt újítsák fel, és adják bérbe vállalkozásoknak, majd az ebből származó bevételt a felső

szint korszerűsítésére fordítsák. Úgy tervezik, hogy a városi költségvetésből csupán a kezdeti időszakban, azaz az első két-három évben fordítanak pénzt az inkubátorház működtetésére, utána az önellátóvá kellene váljon, mi több, ideális esetben akár pár év után pozitív mérleget tudna felmutatni.

W. Szabó Péter hangsúlyozta, az inkubátorház sokkal több, mint kedvezményes áron irodabérleti lehetőség, hiszen azonfelül, hogy a kezdő vállalkozásoknak infrastruktúrát biztosítanak, képzéseket szerveznek számukra, oktatási tevékenységekben, illetve tanácsadásban is részesülnek például a szabadalmakat illetően, de jogi, marketing, PR, belső optimalizálás vagy a könyvelés terén is, ugyanis a legtöbb kezdő vállalkozásnak ezekre nincsen külön embere. Reményeik szerint ezeknek a hatására a start-upok gyors fejlődésnek indulnak, ennek következtében pedig több és több személyt alkalmaznak.

A tanácsos tudomása szerint Maros megyében ez lenne az első ilyen jellegű létesítmény, a környéken Hargita megyében működik hasonló, a Hargita Business Center. – Nagyon fontos, hogy ez irányban fejlődjön a város, ugyanis a start-upok, a kezdő vállalkozások azok, amelyek a helyi tehetséges fiatalokat itthon tartják, hiszen kevesebb az esélye annak, hogy elmenjenek Ko-

lozsvára, más városokba, vagy akár külföldre, ha az álmaikat itthon is meg tudják valósítani. Másrészt pedig az általuk létrehozott vállalkozások keretében kevésbé vállalkozó szellemű társaik is munkát találhatnak – véli a fiatal IT-szakember, aki szerint sajnos az a tendencia, hogy a vásárhelyi fiatalok közül, akik más városba mennek egyetemre, végzés után sokan nem jönnek haza.

A Dózsa György utcai inkubátorházat elsősorban a marosvásárhelyi, illetve a metropolisz övezetben vállalkozó fiatalok, cégek számára hozzák létre, ez azonban nem zárja ki azt, hogy ha, tegyük fel, egy Hargita megyei fiatal Vásárhelyen szeretne céget indítani, ne kapna itt helyet. A tanácsos szerint nagyon fontos szerepet játszik majd az elbírálás során az üzleti terv, amit ezek a vállalkozások fel tudnak mutatni. Mindenképpen feltétel, hogy új munkahelyeket teremtsenek a szóban forgó cégek.

– Minden inkubátorháznak az a célja, hogy ne a végtelenségig maradjon benne a start-up, hanem egy idő, általában három év után „repüljenek ki” innen, és álljanak meg a saját lábukon, bővítsék az alkalmazottak számát, így gyakorlatilag egy-egy új gazdasági szereplő lép be a piacra, amely több adót fizet, így a város gazdaságának a fellendítéséhez is hozzájárulunk ezáltal – fogalmazott W. Szabó Péter.

Az RMDSZ támogatja a gazdákat és termelőket

Császár Károly Zsolt, az RMDSZ Maros megyei szenátora is rendhagyó módon kampányol, az óvintézkedések szigorú betartásával. Annak ellenére, hogy a járványügyi helyzet nem kedvez a hagyományos kopogtatás (door-to-door) kampányakciónak, sikerült az előjárókkal és több helyi lakossal is találkoznia.

Kedden Mezőmadarason és a hozzá tartozó Szénáságyon találkozott a szenátorjelölt több tucat helybelivel. „A falu embere őszinte, nem rejti véka alá se pozitív, se negatív véleményét” – nyilatkozta Gyulakuta község egykori jegyzője. A beszélgetések során meghallgatták a helyiek véleményét és panaszát, és a szenátorjelölt elmondta, hogy a gazdákat, termelőket és vállalkozókat a korábbi támogatások kiterjesztésével, valamint új pályázati lehetőségek megteremtésével segíti a szövetség.

A Mezőségeen – főként Mezőmadaras községben – a lakosság fele még mindig a mezőgazdaságban látja a megélhetést. Az itt élő gazdák elégedetlenségüket fejezték ki az újabb járványügyi intézkedéseként a piacok bezárása miatt. „A november 9-én hatályba lépett intézkedés nem szakmai döntés eredménye, nem engedhetjük meg, hogy zárva maradjanak a vásárcsarnokok, mert itt sem fenyeget nagyobb veszély járványügyi szempontból, mint a multik bevásárlóközpontjaiban” – fejtette ki véleményét a gazdáknak Császár Károly Zsolt.

A zárt terű élelmiszerpiacok bezárása veszélyezteti a kistermelők megélhetését, a hazai őstermelők csapásként élik meg e korlátozást, de a vásárlók is elesnek az őszi háztáji termékektől. A parlament a visszavonásról döntött, remélhetőleg a kormány is belátja, hogy tévedett, és visszavonja az intézkedést.

Ma Nyárádszeredában, Nyárádmagyaróson, pénteken pedig Mikefalván találkozhatnak Császár Károly Zsolt szenátorral a választók, ahol lehetőségük lesz elmondani problémáikat, melyekre a jelölt Bukarestben szeretne megoldást keresni.

Tánczos Barna szenátor

Csak mi biztosíthatjuk a sajátos erdélyi mezőgazdasági érdekképviseletet

Tánczos Barna Hargita megyei szenátor évekig a felsőház mezőgazdasági bizottságának tagja, titkára volt, jelenleg alelnöke. Gyakorló gazdálkodóként jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy elsősorban az erdélyi földrajzi adottságokhoz igazodó kis- és közepes mezőgazdasági vállalkozásoknak megfelelő jogi keretet teremtsenek a parlamentben, ezenkívül több sajátos ügyet követett, amelyekre konkrét megoldások születtek. Munkája nemcsak a Hargita megyeieknek, hanem az egész székelyföldi gazdatársadalom számára fontos, mert jelentősen hozzájárult a szakterületen felmerült jogi, szervezési akadályok elhárításához.

Vajda György

– *Szenátor úr, milyen téren ért el sikert az előző mandátuma idején?*

– Az elmúlt mandátumban is az volt a fontos számomra, hogy olyan jogszabálykeretet teremtsünk, amellyel a vidéki emberek életminőségén javítani tudunk. Ugyanakkor, kapcsolatot tartva a mezőgazdasági minisztérium szakembereivel, befolyásoljuk a döntéseket, hogy a pályázati kiírások úgy alakuljanak, hogy a gazdák a legjobb helyzetbe kerüljenek. Ilyen döntés alapján vált lehetővé, hogy a kis- és közepes gazdaságok külön kiírásra pályázzanak a nagy mamut mezőgazdasági vállalkozások mellett. Erre az elmúlt hét évben a költségvetésben pénzt különítettünk el, s ezen belül a növénytermesztési és az állattenyésztési ágazatnak is biztosítottuk a támogatást. Ennek köszönhetően nagyon sok vidéki ember, családi vállalkozó, gazdálkodó tudott helyzetbe kerülni, ugyanakkor dolgoztunk azért is, hogy a területalapú támogatások megfelelőek legyenek, időben kapják kézhez a gazdákat, és lehetőleg egyben, nem részletben. Ehhez Hargita megyében is – követendő példaként – nagyon jó rendszert

a birtokokat minél többen tekeleljék, megkapják a birtokleveleket, esetenként tudják rendezni a hagyatékot, a tulajdonviszonyt. Jelenleg is folyamatban van egy törvénytervezet előterjesztése, amihez meg kell győznünk a parlamentben levő más pártok vezetőit, szakbizottsági tagjait, hogy társuljanak. A tervezetet a szenátus elfogadta. Ez sokat fog segíteni abban, hogy a helyi földosztó bizottságok rendelkezésére álló területek esetében, amennyiben azok évek óta az illető család tulajdonában vannak, a jogszabály alapján egyszerűsített elbirtoklással megkapható legyen a végleges tulajdonjog.

– *Úgy tűnik, hogy a törvénykezés szempontjából intenzív, eredményes négy évet zár, azonban a következő időszakra újabb kihívások elé néz. Belátható időn belül elfogadják az EU költségvetését, aminek alapján új mezőgazdasági pályázatok, kiírások lesznek.*

– Erre fel kell készülnünk. Jó hír, hogy kidolgozás alatt áll Románia mezőgazdasági stratégiája. Ebben hangsúlyos szerepet kell kapjon az erdélyi körülményekhez igazodó kis és közepes gazdasági farmok kérdésköre. A mezőgazdasági vállalkozásoknak továbbra is fontos, hogy uniós pénzforrásokhoz jussanak, hiszen enélkül nem igazán tudnak fejlődni. A fiatal gazdák számára máris jó hír, hogy nem 50.000, hanem 100.000 euró lesz a pályázati határérték, amivel már el lehet indítani egy vállalkozást. A földterületek adásvételénél is elővárszállási jogot biztosítunk a fiatal gazdáknak, ezzel is támogatjuk a szükséges generációváltást a mezőgazdaságban. Ezeket a jogszabályokat és az új vidékfejlesztési stratégia gyakorlatba ültetését kell követnünk, vigyáznunk kell arra, hogy a jogszabálykeret és a finanszírozási lehetőségek az erdélyi magyar gazdák érdekei szerint

alakuljanak. Többször tárgyaltunk a mezőgazdasági miniszterrel, Adrian Orosszal, a szaktárca szakembereivel, és elmondhatom, minden esély megvan arra, hogy továbbra is – Erdély viszonylatában – a kis- és közepes vállalkozók legyenek a vidékfejlesztési stratégia célkeresztjében, ők kapják a kiemelt támogatásokat. Továbbra is szükség van rá, hogy ezek a vállalkozók fejlődjenek. Szükség van a gépesítésre, a mezőgazdasági géppark korszerűsítésére, az állattenyésztésben az állomány genetikai feljavítására, a növénytermesztésben pedig új technológiák alkalmazására, az öntözőhálózat kiépítésére. De éppen ennire fontos az oktatás is, és ehhez tudásközpontokat kell kialakítani a Székelyföldön, hogy tudásalapú gazdálkodást folytassanak a családi vállalkozások is. Ahhoz, hogy a versenyképességet erősítsük, szükség van arra, hogy az értékesítést a saját kezünkbe vegyük, ne legyünk kiszolgáltatva a multinacionális vállalatoknak. Fontos, hogy a gazdaság méretét megőrizve hatékonyabban tudjunk termelni, és az értékesítési láncok kialakításával megfelelő áron jussanak a termék a fogyasztókhoz. Számunkra, politikusok számára továbbra is a legnagyobb kihívás az, hogy 2021 után is a kis és közepes családi vállalkozásokat támogassuk, mert ez jellemző a Székelyföldön a gazdálkodás nagy részére.

– *Említette, hogy növelni kell a versenyképességet, és ennek egyik módja a szakterületenkénti termelői-értékesítési társulások létrehozása, mert így talán megfelelő áron lehet értékesíteni a terméket, biztosítható egy-egy nagy vásárló folyamatos ellátása, azonban a gazdák még mindig óvakodnak a kollektívista múlt utaló formától.*

– Szerencsére vannak már eredményes, követendő példák. Székelyföldön a tejfeldolgozás terén társult négy szövetkezet úgy, hogy közösen dolgozzák fel az összegyűjtött tejet, megszervezik az értékesítést. Ezzel a rendszerrel nemcsak a tej, hanem a zöldség- és

húsfeldolgozás terén is ki lehetne építeni hasonló láncokat. Erre kell biztassuk a gazdákat, ehhez pedig pénzügyi és intézményes támogatást kell kialakítani, biztosítani. Az uniós támogatások esetén maximális pontszámot kapnak az elbíráláskor, mivel előnyt élveznek a szövetkezetek, ugyanakkor a támogatás is nagyobb. A megpályázandó összegnek nem az 50, hanem a 70%-át fedezik, így kevesebb az önrész. Ennek a rendszernek az egyetlen gondja a bürokrácia, ezt kell csökkentenünk. El kell érjünk, hogy a Pro Economica-pályázatokhoz hasonlóan egyszerűen, bürokrácia nélkül jussanak hozzá a bucaresti forrásokhoz is a szövetkezetek.

– *Vannak, akik a vírusjárványra hivatkozva azt mondják, nem mennek el szavazni december 6-án, mások a helyhatóságainál kevésbé tartják fontosnak a parlamenti választásokat.*

– Nem mi döntöttük el, hogy december 6-án választások legyenek, és most már nem változtathatunk rajta. Valóban vannak, akik visszafogottak ezzel kapcsolatban, tartanak attól, hogy megbetegednek, és azt mondják, ha más tevékenység tilos, akkor miért kell elmenni szavazni. Meggyőződésem, hogy ennek ellenére a választásokon magas lesz a román részvétel, ebben az esetben a magyar érdekképviselet nehéz helyzetbe kerülhet. Többéves tapasztalatom, hogy a mi dolgainkkal nem foglalkoznak a román képviselők, még akkor se, ha több párt magyar nevű személyeket indított a listákon. Kisebbségvédelmi problémáinkat, vagy akár a mezőgazdaság terén felmerült specifikus gondjainkat nem fogja más képviselni, megoldani, csak az RMDSZ-jelöltek, akik az összefogás listájának a tagjai, hiszen ezen ott van minden egyes erdélyi magyar politikai szervezet képviselője. Erős összefogással, jó szerepléssel tudjuk megőrizni a magyar érdekképviseletet a román parlamentben.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Kinek higgyünk?

Az oltás védekezni tanítja a szervezetet

A koronavírus-járvány terjedéséről szóló katasztrófa hírek egyre gyakrabban végződnek azzal a biztató ígérettel, hogy immár több oltóanyag is az engedélyeztetés utolsó szakaszába érkezett, és az Európai Unió oltóanyag-stratégiája lehetővé teszi, hogy egy éven belül minden állampolgár hozzájusson a SARS-CoV-2 vírus elleni biztonságos oltóanyaghoz. Nelu Tătaru egészségügyi miniszter szerint az első adag oltóanyag december végén érkezik meg Romániába, és januárban elkezdik az oltásokat, először is a megfertőződésnek leginkább kitett egészségügyi személyzet körében.

Az ígéret nem mindenki számára tűnik biztatónak, a közösségi médiában gyakoriak az elrettentő hírek, amelyek a védőoltás káros hatásáról szólnak, valamint olyan összeesküvés-elméletekről beszélnek, miszerint a világot vezető elit ily módon akarja eltenni láb alól az idős személyeket, és engedelmes bábokká változtatni az emberiséget. Ennek hatására vagy egyéb okokból, bár elkezdődött már a listák készítése, az orvosok és laikusok között is vannak olyan személyek, akik elzárkóznak attól, hogy koronavírus elleni oltást kapjanak.

A védőoltásokról dr. Imre Mihály

belgyógyász szakorvost, kutatóorvost, a MOGYTTE belgyógyászati és kutatómódszertan-tanárát kérdeztük, akinek jóslatai az iskolakezdetés kapcsán is beigazolódtak.

– Amíg egy hatóanyag bevizsgálásához és engedélyeztetéséhez évekre van szükség, hogy gyógyszerként forgalomba hozzák, hogyan lehetséges ilyen rövid idő alatt biztonságos oltóanyagot előállítani? – hangzik el gyakran a kérdés.

– Akik jártasak a klinikai vizsgálatokban (ahogyan a gyógyszerket bevizsgáló kutatásokat nevezik), azok tudják, hogy addig, amíg egy molekulából gyógyszer lesz, körülbelül tíz év telik el. Ebben sok tényező játszik szerepet. Többek között az is, hogy egy új molekulát nagyon sok különböző szakaszon kell átvinni. Először állatokon kell tesztelni, azután egészséges önkénteseken, majd rövid hatással betegeken, azt követően hosszú hatással betegeken, és mind több és több kutatást kell végezni, egyre nagyobb betegcsoportokon, hogy kimutassák a gyógyszer hatékonyságát és biztonságosságát. De ez a gyógyszerre igaz, például ha egy rákos beteg akarok kezelni, a gyógyszer hatását két-három évig is követnem kell.

A védőoltásoknál más a helyzet. Gondoljunk csak el, hogy az influenza elleni vakcinát évről évre elkészítik. Változtatnak rajta, és mire lejárt a járvány, a kutatók felmérik,

hogy milyen vírustörzsekre kell számítaniuk a következő évben, és abból készítenek egy vakcinát. A technológia már ismert, amit változtatnak rajta, azok a vírusrészcsekkék, amelyeket az oltóanyagba beletesznek (próbálok a folyamatot laikusoknak szólóan magyarázni), és februártól októberig meg is jelenik

az új vakcina. Ezt nem kell annyi sok fázison keresztülvinni, nem kell olyan nagy embercsoportot bevizsgálni vele, hiszen már vannak olyan részei a kutatásnak, amelyeket bejártak. Az oltóanyag előállítására viszont más szabályok vonatkoznak, és más folyamatok jellemzőek, ilyen szempontból nem hasonlíthatók össze a gyógyszerkutatással.

Szintén különbözik a jóváhagyási folyamat és az időtartam. A gyógyszerek esetében sok idő eltelik azzal, hogy a gyógyszergyártó cég a kutatási eredményeknek megfelelően összeállítja a dokumentációt, amit elküld a gyógyszerügyi hatóságoknak, Romániában az ANMDMR-nek, az Európai Unió-

ban pedig a román hatóságok fölött álló szervnek, az EMA-nak (European Medicines Agency – Európai Gyógyszerügyi Hatóság). Ezen szervezetek szintjén a jóváhagyás hosszadalmas folyamat, akár egy évig is elhúzódhat.

Ezzel szemben a koronavírus elleni vakcina gyorsított eljárással megy át, mindenki ezen dolgozik, és ahogy egy kutatási eredmény, jóváhagyási kérés beérkezik a gyógyszerügyi hatóságokhoz, az elsőbbséget élvez. Ha december 1-jén készen van a vakcina, és 2-án beküldik az illetékes hatóságnak, nagy valószínűséggel december közepe, végére meg is lesz a jóváhagyás és a piacra helyezési engedély, mivel a helyzet ezt követeli. A gyorsított eljárástól tehát nem kell megijedni, a vakcinák esetében rövidebbek, pörgősebbek a kutatások. Emiatt nem aggódnék, ugyanis a gyógyszer-, a vakcina-, a víruskutatás világviszonylatban az egyik legszigorúbb szabályzatnak van alávetve. Valószínű mindenki hallott a FDA-ról (egyesült államokbeli Élelmezés- és Gyógyszerügyi Hivatal), amelynek az EMA-val együtt rettenetesen szigorú törvényei vannak, ezeknek betartását minden gyártótól megkövetelik. Semmiféle kihágást nem engednek meg, minden gyógyszergyártó céget büntetnek, és be is zárhatnak, ha nem tartják be a törvényes előírásokat. Ehhez hozzátehetjük azt is, hogy a koronavírus-oltások jóváhagyási folyamata (a szokástól eltérően) az FDA-nál nyilvános lesz, és élőben közvetítik majd, pontosan azért, hogy ezeket a rémhíreszteléseket ellensúlyozzák.

– Többféle oltóanyagról beszélnek; ezekről mi a véleménye?

– Tudomásom szerint körülbelül kétszáz körül van a fejlesztés alatt álló vakcinák száma. Ebből kettő-ről-háromról tudunk többet, az amerikai Pfizer és a német BioNTech cégek oltóanyagáról, amely-

hez magyar kutatók neve is kötődik, a másik a Moderna, ami hasonló technológiával szintén az Egyesült Államokban készül, a harmadik az AstraZeneca cégnek az oxfordi kutatóközponttal közösen készülő vakcinája, amelynek más a technológiája a többihez képest. Azt is tudjuk már, hogy a Pfizer oltóanyagának 94-95, a Modernának 90, az AstraZeneca oltóanyagának 70 százalékos a hatásfoka.

Bár a közösségi médiában magam is láttam a rémhíreket, amelyek terjesztői a Pfizer és a Moderna oltóanyagától vannak megijedve, annak kapcsán, hogy ki tudja, milyen új technológiákat használnak ezek a gyártók. Holott egyáltalán nem új, sőt több mint negyvenéves technológiáról van szó, amelyet az 1980-as években dolgoztak ki. Kutatási szinten tökéletes eredményeket hozott, a gondot viszont a megfelelő gyártási technológia hiánya okozta. Egyik gyógyszergyártó cég sem volt képes a gyártási technológiáját odafejlesztetni, hogy az oltóanyag előállításához szükséges technikát alkalmazni tudják. Most óriási befektetések történtek, rengeteg pénzt adtak ezekre a kutatásokra, a különböző országok előre is fizettek a vakcináért, megteremtve a lehetőséget a cégeknek, hogy befektessenek a gyártási vonalak bővítésébe az oltóanyag kifejlesztésével párhuzamosan, és most már készen állnak, hogy a vakcinát legyártsák. Szó sincs tehát arról, hogy egy olyan új technológia lenne, amelyről nem tudunk semmit, és amelyről olyan rémhíreket terjesztenek, hogy mikrocipezni fognak bennünket. Ezek agrémes posztolások, amelyeknek semmi közik nincs a valósághoz.

Régen beoltották a tojást vírusokkal, ahogy a bukaresti Cantacuzino Intézetben is, majd a tojásból kivonták a megmaradt vírusdarabkákat,

(Folytatás a 6. oldalon)

Szagok, illatok és ízek nélkül Covidban és azon kívül

A koronavírus-fertőzés jellegzetes tünete a szaglász és az ízérzés elvesztése. Bár ez a bántalom a járvány kitérésével került előtérbe, vannak személyek, akik évek óta élnek úgy, hogy a szagokat, illatokat nem érzik, és esetleg az ízérzési képességük is sérült. Erről a témáról beszélgettünk dr. Csizsér Irén orr-fül-gégész szakorvossal, aki marosvásárhelyi magánrendelőben és a medgyesi kórházban fejti ki tevékenységét.

– Miért fontos a szaglász és az ízérzés, milyen folyamatok teszik lehetővé, hogy ez a két érzékelésünk működjön? – kérdeztük Csizsér doktornőtől.

– Mindkettő az életminőség szempontjából nagyon fontos. Jelentőségük általában csak akkor tűnik fel, ha a két érzékelés egyikét vagy mindkettőt elveszíti a beteg. A nagyon jó szaglász és az ízlelőképesség együttesen adja meg az ételek élvezetét és biztosítja a jó közérzetet. Fontos szerepük van a gasztronómiában, a kozmetikai iparban és biztonságunk szempontjából is, a gázszivárgás, a tűz és a veszélyes vegyi anyagok jellegzetes szagának felismerésében, és ezáltal a balesetek, katasztrófák megelőzésében és elhárításában. Számos munka elvégzésére nem alkalmas az a személy, akinek ez a két érzékelése nem működik, az illatszergyártásban, a borászatban pedig nagyon kifinomult szaglással, ízérzéssel

rendelkező egyénekre van szükség.

Mindkét rendellenesség nagyon súlyos kórképeknek, de enyhébb lefolyású betegségeknek is az első tünete lehet, ezért nem szabad elhanyagolni, ha valamelyiket is észleljük.

Az emberi kapcsolatokat is befolyásolja a szaglász, olyan finom vegyi anyagokat (feromonok) bocsát ki a szervezetünk, amelyeket a másik fél szaglász útján érzékel, ami a párvalasztásban játszik szerepet.

– Hogyan érzékeljük a szagokat? Hogyan működik a szaglász?

– A szaglólóham az orrüregben, az orrsövény felső részén és a felső orrkagyló 1,5-2,5 négyzetcentiméternyi területén helyezkedik el, megközelítőleg tízmillió szaglólósejt alkotja. Ezek háromfélék: a szaglóló-, a támasztó- és a bazális sejtek. Az emberi orr 2-4.000 féle illatkombi-

nációt tud megkülönböztetni. Az illatanyagok a szaglólóhamot fedő nyákbán oldódnak fel, ahonnan illatanyagköti fehérjék segítségével transzplantálódnak. A szaglólóham felületét bevonó nyák véd a fertőzősejtekkel szemben, a szaglólósejtek megfelelő mennyisége nagyon fontos a szaglász fenntartásában. A szaglólóham az egyetlen érzékszervünk, amely közvetlenül találkozik az idegszálakkal. A szaganyag-molekula a megfelelő szaglólósejthez kapcsolódva ingert vált ki, ami feljut a szaglólóközpontba, az agyunk felfogja, és meghatározza, hogy milyen illatról, szagról van szó.

– Hát az ízek? Hogyan történik az ízékelésük?

– A négy alapíz, amit érzünk, az édes, a sós, a savanyú és a keserű, valamint ezeknek a keverékei. A jó ízékeléshez a szaglólóideg normális működése is szükséges. A normális szaglász az ízékelést is elősegíti. Az ízlelés a nyelven levő ízlelőbimbók ingerlésével történik, ezek a nyelven kívül a kemény szájpadon, az elülső lágy szájpadveken, a hátsó garatfalán, a pofanyálkahártyában, a nyelőső bemenetelénél helyezkednek el. Az ízékelősejtek szőröcskéit a nyálban, illetve folyadékban oldott kémiai anyagok hozzák ingerületbe. Az egyes érzékkiváltások a nyelv különböző területein történnek, a keserű hátul, a savanyú oldalt és alul, az édes és a sós a nyelv első részében. Az inger az ötös, hetes és kilences ideg rostjai segítségével jut el az ízlelőközpontig, ahol az agy eldönti, hogy milyen ízt fogunk érezni. Az alapízeket szaglász nélkül is érezzük, de például a málna ízének az érzékelésében az illata is szerepet játszik. Ha becsipjük az

orrát annak, akinek málnát adunk, nagyon nagy különbség lesz a két észlelésben. Ezért nagyon fontos, hogy mindkét érzékelés jól működjön.

– Miért támadja ezeket az érzékszerveinket a koronavírus? Azért, mert a szájon és az orron át hatol be a szervezetbe?

– Kezdetben azt gyanították, hogy közvetlenül az agyat befolyásolja a koronavírus, viszont külföldi kutatóknak egérlányokon végzett kutatással sikerült kimutatni, hogy nem sérül az agy, de a szaglóló érzékszervek sem. Mivel a SARS-CoV-2 vírus az ACE-receptorokhoz kötődik, nem a szaglólósejtek támadja meg, azokban ugyanis ezek a receptorok nem fordulnak elő, hanem a szaglólósejtek munkáját segítő támasztósejteket, amelyekben viszont megtalálhatók az ACE-receptorok. A vírusok ödémás folyamatot, duzzadást hoznak létre, eltömítik a szaglólósejteket, ezért alakul ki első sorban a szaglász, kevésbé az ízékelési gátlás a fertőzöttekben. Mivel a megtámadott támasztósejtek jól regenerálódnak (elhálnak és újratermelődnak az egészséges emberben is), a szaglász és ízérzés pár napon belül visszatér.

– Vannak olyan emberek, akik hosszabb vagy rövidebb idő óta nem érzékelnek szagokat, illatokat. Mi az oka ennek a bántalomnak?

– Az emberiség egy százaléka ennek a két érzékelésnek a hiányában szenved. A leggyakoribb egy heveny vírusfertőzés után beálló íz- és szaglászavar. Minél hamarabb orvoshoz kell fordulni, mivel súlyosabb betegségeknek, például egy daganatnak vagy az Alzheimer- és a Parkinson-kórnak is az első jele lehet. Ha beigazolódnak, akkor eze-

ket a folyamatokat lassítani lehet. A szaglász és ízékelési zavarok koponyasérülések után is beállhatnak.

– Tapasztalatom szerint az autoimmun pajzsmirigybetegség is okozhatja.

– Valóban az autoimmun betegségek, az ízlelést illetően a Sjögren-szindróma, továbbá a nyálmirigyek betegségei, a szaglászban pedig az orrban előforduló többféle gyulladáshoz és allergiás folyamat is az okok között szerepelhet.

Ha valaki érzékeli ezeket a tüneteket a Covid-fertőzésen kívül, akkor el kell menni a fül-orr-gégészhez, hogy alaposan feltárja az orrüregét, és kiderüljenek a lehetséges elváltozások. Például egy sima orrsövényferdülés befolyásolhatja az orrmelléküregeket és az orr szellőzését, megakadályozva az illatmolekulákat, hogy elérjenek oda, ahova kellene, ez befolyásolja a szaglász.

Ha az orr-fül-gégész orvos nem találja meg az okot, akkor további kivizsgálás szükséges, képalkotó, endoszkópos feltárások, orrtükrözés. Néha biopsziát is veszünk az orrnyálkahártyából. Ha kiderül az autoimmun betegség, akkor az antitesteket kell követni, mert az autoimmun betegségek megtámadják a szaglászért felelős sejtecskéket. Allergiateszteket is el kell végezni. Az okok kiderítésében a mágneses rezonancia (MRI-) vagy a CT-koponyafelvétel is fontos lenne ennek a zónának a feltárása érdekében. Ha az egyéb okokat kizárták, vannak erős illóolajok, amelyekkel a szaglólóhamot ingerelni lehet többször hetente, és különböző vitamin-kombinációkkal való kezelés után vissza lehet nyerni valamennyire a szaglász. (bodolai)

Egészségügyi szaktanácsadóként az alapvető ismeretekre és a pánik elkerülésére oktat

Dr. Nagy Mihály ortopéd, traumatológus főorvos, egészségügyi szakmenedzser nevével már találkoztunk Marosvásárhelyen. Dr. Konrád Judit menedzseri megbízatása idején partnerkapcsolat alakult ki a Maros Megyei Klinikai Kórház és a karcagi Kátai Gábor Kórház között, amelynek közel négy évig a főigazgatója volt. A kórház traumatológusaként szinte a város minden lakója vagy azok gyermekei, hozzátartozói megfordultak nála a baleseti sebészetben. Népszerűségét jelzi, hogy akkor kapta a „Misi doktor” nevet, amit e-mail-címében ma is őriz. Orvos igazgató volt a mezőtúri kórházban, majd az Országos Sportegészségügyi Intézetben (sportkórház, Budapest). Jelenleg pedig ortopédusként a szolnoki MÁV-kórházban dolgozik.

Bodolai Gyöngyi

– Ortopéd szakorvosként milyen szűkebb területre szakosodott?

– Sok éven keresztül a gyermekortopédia volt a fő profilom, elsősorban a gerincproblémák, gerincferdülés, rossz tartás... Sokat foglalkoztam a fiatal korosztállyal, az óvodáskortól az egyetemig. Műtétes vonzatban egy ideig a kézsebészet volt a szakterületem, mostanában az artroszkópia, az ízületi tükrözések. A protézisműtétekben is aktív vagyok, és részt veszek ritkább esetek műtéti megoldásában is. Mindenben, ami csak egy megyei kórház szintjén előfordulhat.

– Egészségügyi menedzseri végzettségét kihasználva több intézményben szaktanácsadó, jelenleg elsősorban a koronavírus-fertőzéssel kapcsolatban. Beszélgetésünk során sokrétű tevékenységéről a szelétről érdeklődöm, mivel a mi megénk szociális otthonaiban is sok problémát jelentett és jelent a járvány.

– Olyan szociális intézményekről van szó, amelyek vezetése, személyzete orvosi dolgokban kevésbé volt járatos, ezért a járvánnyal kapcsolatosan segítséget kértek a felkészülésben, a belső továbbképzés, oktatás, információs anyagok, kockázatfelmérő kérdőívek, tesztek összeállításában.

– Amint a helyi példákban is láttuk, ha egy zárt intézetben felüti a fejét a vírus, nagyon gyorsan terjed a fertőzés. Hogyan lehet megelőzni, kezelni a helyzetet? Mit tettek, tesztek Magyarországon a fertőzések elkerülése érdekében?

– A Nemzeti Népegészségügyi Központ honlapjára folyamatosan felteszik a legfrissebb híreket. Emellett azt veszem észre, hogy azok számára, akiknek van egy kis menedzseri vénájuk, vagy a szakmájuk mélyebben érdekli, rendelkezésre állnak olyan szakmai portálok, internetes oldalak, ahova mi, orvosok folyamatosan be tudunk regisztrálni, és küldik a hírleveleket a legfrissebb tudnivalókról. Igazából úgy látom, hogy a kórházakban (legalábbis ott, ahol dolgozom, a MÁV-kórházban) heti rendszerességgel volt és van eligazító, oktató, átbeszélő munkaértekezlet, ahol a főigazgató, az orvos igazgató, a főhigiénikus a szakmai, illetve az adminisztratív teendőkről pontos tájékoztatást nyújt a dolgozóknak.

Ahol jelenleg tanácsadó vagyok, ott olyan menedzser tölti be az igazgatói tisztséget, akinek nincs egészségügyi végzettsége. De éppen ezért kérte a segítséget, tudva azt, hogy a jó felkészüléshez a legfrissebb tudást kell

megszereznie. Ezt az igényt figyelembe véve összeállítottam egy olyan többlépcsős oktatóanyagot, amit magam mutattam be, természetesen alapvetően arra az orvosi szakmai anyagra alapoztam, amit rendszeresen küldenek. De mindezt az ismeretanyagot le kellett fordítani napi cselekvési irányelvekre azok számára, akiknek nem ez az alapvető szakvégtetésük. Gyakorlatilag minden intézményben, ahova járok, két-három hetente tartottunk egy négy-hat órás oktatónapot. Ebben nagyrészt a betegségről, tüneteiről, a higiénéről volt szó, ugyanis a fertőzés megelőzésében kulcsszerepe van mind a tárgyak, mind a kezünk és környezetünk tisztán tartásának, valamint a távolságtartásnak. Ezt el kellett mondani olyan embereknek, akiknek nem ez a szakmájuk, hogy tudják: egy lipid-(zsír-) burokkal körbevett RNS-vírusról van szó. Meg kellett nyugtatni őket, hogy ne eszenek pánikba, mert bizony tavasszal, a járvány kezdetén az emberekben óriási volt a félelem az ismeretlentől. Ezért ragaszkodtam a személyes találkozáshoz, megbeszéléshez. Alapvető érdekünk, hogy ne legyünk tudatlanok, fel kell készülni mindenre, és inkább tartani kell valamitől, de nem szabad megijedni. Ha az ember sokat hall róla, rákészsül, tudja, mi a teendője, és ha bekövetkezik a fertőzés, nyugodtabban reagál. A belső képzéssel eljutottunk odáig, hogy a szociális otthonban a szociális ápoló is képes arra, hogy alapvető élettani mutatókat, a pulzust, a vérnyomást, a vér oxigéntelítettségét, továbbá a beteg tudatállapotát is meg tudja ítélni a nemzetközi előírások alapján, és dokumentálni tudja azt. Észre tudja venni, hogy az általa gondozott személy rosszabbul van, olyan jeleket mutat, ami miatt az orvost riasztani kell. Ehhez meg kellett tanítani az alapeszközök használatára, a mért értékek kiértékelésére. Egy vérnyomásmérőt mindnyájan fel tudunk tenni, a pulzoximéter sem nagy ördögösség, de pontosan tudni kell, hogy mit mutatnak. Együtt gyakoroltuk be az oxigénmaszk és az orrszonda használatát, hogy amíg a mentő vagy az orvos megérkezik, el tudják látni a beteget olyan szinten, hogy az állapota ne romoljon. Bár apró sikerekről van szó, bajban nagy sikerekké tudnak válni, mert nem ijedten és rémülten fog cselekedni az a dolgozó, akire rá van bízva a gondozott.

Helyi specialitásként a menedzserrel úgy beszélünk meg, hogy a portástól a konyhai dolgozóig mindenkit bevonunk, arra gondolva, hogy abban az esetben, ha a saját mun-

katársa lesz hirtelen rosszul, tudja, mit kell tennie.

– Milyen a személyzet munkarendje?

– Alapvetően műszakolnak a dolgozók. A tavaszi járvány idején helyenként kéthetente cserélődtek az ápolók (szinte benn laktak ők is az otthonban). Abban a városban, ahol dolgozom, a gondozók önkéntes karanténban voltak, egy semleges helyről jártak be dolgozni. Mások hazajártak, de a családjuk nem tartózkodott otthon. Nem volt erről központi elvárás vagy utasítás. Jelenleg (az őszi járvány idején) valamennyien otthonról járunk be, védőeszközökben lépünk be az intézetbe. Mindenki, köztük én is, pedig csak ellenőrizni meg tanácsot adni megyek.

– Miből állnak a védőeszközök?

– Egyszer használatos köpeny, sapka, kesztyű, maszk és a papucsra ráhúzott műanyag védő. Ezeknek a használata irányelvekben le van fektetve. Aki belép az intézménybe, annak ki kell töltenie egy kockázatfelmérő tesztet, amit mi dolgoztunk ki, és egy kicsivel több kérdést tartalmaz, mint az átlagos. Szerepel benne például a belépő telefonszáma, címe, hogy utol lehessen érni, riasztani lehessen, ha baj van. Természetesen mérjük és rögzítjük a belépő személy testhőmérsékletét és az alaptüneteket is, mint például a köhögés, rosszullét, a szaglás, az ízérzés megléte, továbbá, hogy találkozt-e fertőzött személlyel két napon belül.

– Fordult-e elő csoportos megbetegedés?

– A három idősothontól, ahova járok, kettőben nincsen, a harmadikban egy kisebb csoport gondozottnál megjelent. Mivel állandó jelleggel bent laknak, valószínűsíthető, hogy a kórházi vizsgálatra beutalt beteg lehet a hordozó, ami egyelőre csak feltételezés. Ettől kezdve életbe lépett, amit begyakoroltunk: hogyan kell elkülöníteni, hogyan működik a szakszerű izoláció. Szerencsére eddig a tünetek nem voltak olyan fokúak, hogy valakit is kórházba kellett volna küldeni. Úgy tűnik, hogy helyben tudjuk kezelni a helyzetet. Most vált élessé az, amit megtanultak a kolléganők a beteg megfigyeléséről: mit és hányszor kell ellenőrizni a lakókon, s mikor kell riasztani az ügyeletes orvost.

– Ott is érvényes, hogy a hozzátartozókkal nem érintkezhetnek a bentlakók?

– Igen. Ez volt a legnehezebben kezelhető a lakóknál. De volt probléma a hozzátartozóknál is, ami egy-egy vitás megbeszélésbe csapott át, de ezeknek nem voltam részese. Pont ennek a kivédésére, amikor a dolgozók részére volt szervezett oktatás, akkor azon a napon a lakóknak is tartottam előadást, mert úgy gondoltuk, tudniuk kell, hogy mi is történik velük. Szerencsére sok bennlakó örvend olyan szellemi frissességnek, hogy meg lehetett velük beszélni a betegség főbb ismérveit: például mit tegyenek abban az esetben, ha saját magukon vagy lakótársukon észreveszik a tüneteket.

– A három intézményben tesztelik-e a személyzetet?

– A gyorstesztet saját kezdeményezésünkre már májusban beszereztük, és alkalmazni is kezdtük. Tudjuk ugyan, hogy 50-60 százalékos találati pontosságú, de iránymutatásnak megfelelő. Ha a dolgozók látják, hogy időnként tesztelik őket, akkor egy kicsit felelősségteljesebben viselkednek. Most, a kormány döntése alapján, november közepe után hente fogják tesztelni a dolgozókat a szociális ágazatban, az oktatásügyben és az egészség-

ügy területén is. Ennek a lebonyolításában a három szociális intézményben magam is aktívan részt veszek.

– Milyen felületeken mennyi ideig tud megélni a vírus?

– Majdnem minden felületen. A legrövidebb ideig, talán egy-két napig a fémfelületeken (legkevésbé a rézfelületen, ott talán csak pár órát), a sima nikkelen, alumíniumon egy-két napot is. A műanyag eszközön sajnos napokig, ezért fertőtleníti például rendszeresen az áruházakban használt kocsik fogantyúját. A szociális otthonokban, ahogy a kórházban is, minden felületet rendszeresen lekezelünk alkoholos fertőtlenítővel. Minden olyan tárgyat, eszközt és bútort, ami a beteggel érintkezett.

A vírusban az a furcsa, hogy könnyen sebezhető, a zsírburok könnyen oldódik. Az egyszerű, otthon használatos háztartási fertőtlenítőszer (Pur, Domestos) is feloldja, az alkoholos tisztítószer pedig még inkább. Védekezni könnyű, kezelni a betegséget már sokkal nehezebb.

– A már említett góc feltételezett okának kapcsán jut eszembe a többször elhangzó kérdés, hogy a kórházból hazatért személy fertőző-e még?

– Az alapinformációk szerint a tünetek megjelenése után körülbelül két hétig fertőző a beteg, utána jelentős fertőző forrást nem jelent, mert a gyógyulás időszakába lépett. Nem is ezzel van a gond, mert a kórházak akkor küldik haza a beteget, amikor a klinikai tünetek már javulnak, a PCR-teszt már negatív. A gond azzal van, akit megfertőzött a vírus, de még nincsenek tünetei, mivel csak a fertőzést követő negyedik-ötödik napon jelennek meg. Addig ő potenciális fertőző forrássá válik. Ezért is van annyi szó a fiatalok felelős magatartásáról. Hisz sokszor nem alakul ki náluk tünet, de forrásként szerepelhetnek. Itt fontos a maszk viselése, a csoportosulások kerülése s a személyek közötti távolság megtartása.

– Egyre többen enyhébb tünetekkel az otthonukban töltik a betegség napjait; mikortól fogadhatnak biztonságosan vendéget, mi a teendő a lakásban? – teszik fel sokan a kérdést.

– Alapvetően azt tudom mondani, hogy akinél a tünetek megjelentek, az vegye komolyan a karantén intézményét. Lábadozzon otthonában, de ne fogadjon vendéget! A hatóság (tisztiorvosi szolgálat) fogja a karantén feloldását kimondani. Utána egy igazi nagytakarítást javasolok, fertőtlenítő hatású készítményekkel letisztítva a felületeket.

Más a helyzet a szociális intézmény lakójával. Neki ez az otthona, ahol még sok más lakó is él. Az itt élők már régóta csak kórházi kezelés céljából hagyják el az intézetet. Olyankor, ha van rá lehetőség, a szobájában bekapcsoljuk az ózongenerátor készüléket, ami csírátlantja a helyiséget. Nálunk belső szabály, hogy a kórházból visszaérkező lakók két hétre karanténba kerül, a többi személyt védendő.

– A doktor úr nem fél?

– Bolond, aki azt mondja, hogy nem fél, mert nyilvánvalóan mi, egészségügyiiek nagyobb veszélynek vagyunk kitéve. Félni szabad, mert az egy tudatos tevékenység. De annak az kell hogy legyen a szerepe, hogy rákészsüljünk minden óvintézkedés megtételére, amellyel saját magunkat, azokat, akikért felelősek vagyunk és a környezetünkben levőket is megvédjük. Azon túl már az Úristen kezében vagyunk, de amit emberileg lehet, azt meg kell tenni!

Az oltás védekezni tanítja a szervezetet

(Folytatás az 5. oldalról)

beletették az oltásba, és azt mondták, hogy erre a szervezet reagálni fog, és így is volt. Manapság sokkal modernebb technológiával dolgoznak. Sem vírusdarabkákat, sem legyengített vírusokat nem adnak be a szervezetbe, hanem egyszerűen olyan oltóanyagot juttatnak be, ami megtanítja a szervezetet védekezni a vírus ellen. Ezért is csodálkozom azon, hogy nincs megfelelő kom-

munikáció, felvilágosítás a hatóságok részéről, holott nagyon jó vakcinának számít az, amelyiknek 95 százalékos a hatékonysága, mellékhatása viszont csekély. Személy szerint nem értem az aggodalmat, és azt véggépp nem, hogy orvosok utasítják vissza, hogy beoltassák magukat.

– Említette, hogy az oltóanyag megtanítja a szervezetet védekezni. Nagyon leegyszerűsítve, ez hogyan történik?

– Mindannyian láttuk a tévében, rajzokon, képeken a koronavírust. Kerek, gömb alakú, és tüskéi vannak, amiből a neve származik. Az oltóanyag egy olyan üzenetet visz be a szervezetbe és annak sejtjeibe, ami arra tanítja a szervezetet egyes sejtjeit, hogy a külső falukra építsenek ilyen tüskét. Ily módon a sejt, amely ezt a tanítást (információt) megkapja, képes arra, hogy az immunrendszernek

tüskét. Az immunrendszer fogja érzékelni, hogy a sejt nem olyan, mint a többi, mert egy tüske van rajta. Ő a tüskét letapogatja, szétrombolja, de ugyanakkor az emlékezetében is megőrzi. Amikor a későbbiekben vírus kerül be a szervezetbe, az immunrendszer a tüske által azonnal felismeri a vírust, és rombolja el azt. Az oltóanyag tulajdonképpen egy üzenetet küld a sejtnek, megtanítva arra, hogy milyen kell legyen a tüske. Az immunrendszer megtalálja, megjegyzi a tüskét, és amikor a vírus behatol

a szervezetbe, fel fogja venni vele a harcot, és nem engedi meg neki, hogy az egész szervezetet megtámadja.

– Ezek szerint a doktor úr nem zárkózik el a védőoltástól.

– Mindenképpen beoltatom magam, és alig várom, hogy lehetőségünk nyíljon erre; a hallgatókat a képernyő elől szeretnénk már a kórházakba vinni, és ott tanítani, mert az orvostudományt digitálisan oktatni nagyon nehéz. Várjuk az oltást, szeretnénk, ha minél előbb eljutna hozzánk is. (bodolai)

Őszi divat (5.) – Divatos kiegészítők

A jól megválasztott, divatos kiegészítők feldobják a ruházatot. Ahhoz, hogy nemcsak új divatdarabjainknak, hanem régebbi öltözetünknek is friss kinézetet adjunk, érdemes beszerezni pár alapdarabot. Ilyen például egy divatos kalap.

Casoni Szálasi Ibolya

Idén a menyasszonyi FÁTYOL új rendeltetést kapott, divatdarabként kalapokat ékesít. A fátylat viselhetjük például egy derbikalapon (tweedkosztümmel), a hajpánthoz erősítve vagy egyszerűen a fejre kötve.

Semmi sem kényelmesebb hideg napokon, mint egy meleg SÁL vagy vállkendő, főleg ha TÚLMÉRETEZETT. A kisebb takaróra emlékeztető túlméretezett sálak sokaságából választhatunk idén. Az egyszínű, punkmintás, kockás és sok más egyéb mintával ellátott darabokat enyhén aszimmetrikusan tekerjük vállunk köré, majd fogjuk össze egy alapdarabnak számító brossal.

Az extravagáns, drámai, HOSSZÚ és elegáns KESZTYŰK az ideai kiegészítő divat egyik legfontosabb irányzatát képezik, melyek tökéletesek a hűvös estékre. Ezeknek van estélyi változata is. Említsük meg a virágmintás, rátétekkel ellátott, a lakkozott vagy a fehér változatokat.

A férfias stílus kedvelői bátran viseljenek idén NYAKKENDŐT, kosztümmel és inggel: fekete, piros, kék, lila vagy akár csíkos, kockás változatban is.

Egy másik friss divatos kiegészítő, amit a fejen viselnek, a BANDANNA (kisméretű fejkendő), ami jól talál minden-

nel, a bohém stílusú öltözképtől az alkalmi viseleten át a hivatalos ruháig.

A HÁMSZERŰ övek is népszerűek idén, piros, fekete vagy más színben, férfias zakókon vagy ruhákon viselve.

Viszont még nem szóltunk a legalapvetőbb kiegészítőről, a TÁSKÁRÓL.

Első helyen említsük meg a LÁNCOKKAL díszített táskákat, amelyeken a lánc mint hosszú, a vállon is átvethető fogahtyú formájában van jelen, vagy éppen díszítőelemként mint rátét.

Aki kedveli a minimalista formákat, válasszon szimpla, fogahtyús RETRÓ táskát. Ez tulajdonképpen alapdarab, mely egyetlen modern hölgy kelléktárából sem hiányozhat.

A romantikus feltűnéshez a friss, játékos, optimista, RÓZSASZÍN ökológiai bőrrel vagy tollakkal díszített táskák alkalmasak.

A GEOMETRIAI formájú táskák, ha kocka alakúak, kerek-kek vagy éppen háromszögűek, mind divatosnak számítanak.

Az eklektikus hatású PATCHWORK típusú minták a nagy méretű hobo változatoktól a vintázs retikulőkön át mindenféle táskatípushoz találhatók.

Az ÓRIÁSTÁSKÁK szinte elengedhetetlen alapdarabok, mivel az elektromos kutyáktól a vízesüvegig mindent sikerrel elrejtnek.

A legstílusosabb táskák idén a ROJTOS változatok.

Divatos ÉKSZEREK

Első helyen említsük meg a LÁNCOKAT, melyek szintén nagyok kell legyenek, viszont nem annyira, mint a nyári idő-

szakban. Lehetnek például sötétezüst színűek vagy az aranyos és ezüstös láncok kombinálásával elért ékszerek, rövidebb és hosszabb változatokban.

A TALIZMÁNOKKAL és AMULETTEKKEK ellátott nyakékek és karkötők bohém és érzéki hangulatot kölcsönöznek viselőjüknek. Például hosszú nyakék zománccal készült halakkal, szívekkel és aranyszínű pénzérme formájú amulettekkel.

A FÜLBEVALÓK legyenek nagyok, és elég belőlük egy az egyik fülbe. Aki nem kedveli az egyoldali fülbevaló viselését, a másik fülbe tegyen egy apró, minimalista darabot.

A NYAKPÁNT (nyakörv), más néven CHOKER, már nem olyan vastag, mint a múlt szezonban, hanem finomabb, például kígyó formájú, feltekert vastag fémpanc alakú vagy könnyed, drótokból alkotott darab.

Egy másik érdekes irányzat a nyakékek terén a LÁNCCAL kombinált GYÖNGYSOR.

A KRISTÁLYOKBÓL készült ékszerek is nagyon divatosak: vízesés formájú fülbevalók, skorpió alakú fix nyakék, ultrahosszú fülbevalók a végükön kék kristállyal, hogy csak néhányat említsünk.

Az IGAZGYÖNGY is új értelmet kapott, ezúttal nem gyöngysorként, hanem rendhagyó módon több különböző nagyságú gyöngyből készült csüngők, aszimmetrikus fülbevalók formájában vagy éppen textilanyagból készült zsinorra fűzve.

A KERESZT formájú ékszerek is egyre gyakoribbak: színes kövekből készült nyakékek és karkötők, fémkereszt formájú fülbevalók, hosszú láncok medálja.

Idén a KARKÖTŐK akkor divatosak, ha nagyok és érdekes formájúak.

Ember és állat harmóniája

Szívproblémák a kutyáknál

Akárcsak az embereknél, a kutyáknál is kialakulhat szívprobléma, amely ha súlyosbodik, végzetes lehet. Közösségi oldalakon gyakori az olyan bejegyzés, hogy úgy távozott a házi kedvenc, hogy gazdája nem észlelte vagy nem ismerte fel a betegséget. A szívelégtelenség tüneteiről, a kialakulás veszélyeiről, a kezelésről kérdeztük dr. Pálosi Csabát, a Noé Bárkája Kisállatklinika vezetőjét.

Szer Pálosy Piroska

A kitágulós szívizom-elfajulás (DCM) az egyik leggyakrabban előforduló szívbetegség, mely a nagy testű és óriásbékknél megjelenő szívelégtelenséget okozza. Mivel öröklődik, a törzsszállomány egyedeit rendszeresen vizsgálni kell a betegség korai felismerése érdekében. A kitágulós szívizom-elfajulás egy fejlődő betegség, és az esetek többségében visszafordíthatatlan. A kutyáknál előforduló rendellenesség a szívizom megfelelő összehúzódó-képességét érinti. Mivel a szív nem tud rendesen összehúzódni, a szív kamrák a megnövekedett vérnyomás miatt kitágulnak, és a szív meggyobbodik.

– Milyen jelekre kell figyelnie a gazdinak? – kérdeztük a szakembert.

– Számos tünet utalhat szívproblémára, és bár nyilvánvaló, hogy a háttérben más ok is lehet, de ha együttesen több jelentkezik, előfordulhat, hogy szívproblémáról van szó. A gyakori hányás, amit csökkent étvágy kísért, akárcsak a szervezetben felhalmozódott folyadék miatt duzzadt has, a fáradékonyság, amely miatt a kutya akár meg is tagadhatja az intenzív mozgást, már intő jelek lehetnek. Ugyanakkor az agy nem megfelelő vérellátása miatt előfordulhat a gyakori ájulás. A gyors szívverést pedig a gazdi akkor is érezheti, ha a kutya mellkasára helyezi a kezét. A köhögés is figyelmeztető jel lehet, ha intenzív mozgás, játék közben vagy azt követően jelentkezik, illetve egy-két órával lefekvés előtt, akárcsak a lihegő nehézlégzés játék közben, illetve a látványos fogyás. Az állat terhelhetősége napról napra csökkenhet, mivel az izmok is oxigénhiányban szenvednek. A nyálkahártyák megfelelő vérellátottsága hiányában szívprobléma esetén az állat nyelve vagy inye kékeszürkévé válhat.

– Milyen típusú szívbetegségek fordulhatnak elő, és milyen vizsgálatokkal állapítható meg a diagnózis?

– Szívritmuszavar, vérnyomás-ingadozás a kutyáknál ugyanúgy előfordulhat, mint az embereknél. Mivel a szív, az

érhálózat, a tüdő és a vese szoros kapcsolatban áll, a tünetek is több szervi problémára utalhatnak, ezért a vizsgálat is több szervre terjed ki. Az állatorvos mindenképp alaposan kikerdezi a gazdit, meghallgatja az állat szívét, pulzust, vérnyomást mér, röntgenfelvételt, szívultrahangot készít, ha van rá lehetőség, amennyiben nincs, specialista felé irányít. A két leggyakrabban előforduló szívbetegség közül egyik a kitágulós szívizom-elfajulás vagy DCM (melyre főleg olyan nagy testű fajták, mint a dobermann, a német dog, a boxer, az újfundlandi, a portugál vízikutya, a dalmata, a cocker spániel hajlamosak). A másik a degeneratív szívbillentyű-betegség (endokardiózis), ez főleg a kis termetű fajtáknál jellemző, a palotapincsi, a shih-tzu, a tacskó, a kis méretű uszkár, a törpe schnauzer, a tacskó, a terrier hajlamosak rá, akárcsak a King Charles spániel (ez utóbbi esetében a betegség fiatalabb korban jelentkezik, mint a többi fajtánál).

– Az állatok szívbetegsége esetében veleszületett vagy szerzett betegségekről beszélhetünk? Milyen gyakorisággal fordulnak szívproblémás ebekkel a Maros megyei állatorvosi rendelőkhez?

– A szívbetegség lehet veleszületett (anatómiai rendelleneségtől a hajlamosságig széles a skála), és lehet szerzett, mely különböző betegségek következtében alakul ki. Például parvovírusos vagy bakteriális fertőzések, macskáknál taurinhiány, magas vérnyomás következtében, de különböző mérgezők esetén is: véralvadást okozó, véletlenül lenyelt szívgyógyszerek stb. miatt. Manapság az állatorvosi rendelőkben naponta diagnosztizált betegség a szívelégtelenség, egyértelműen gyakrabban az idősebb kutyáknál fordul elő.

– Milyen kezelésben részesülhetnek a szívbeteg állatok?

– A szívelégtelenség kezelésének célja a szív működés hatékonyságának növelése. Napjainkban törzskönyvezett készítmények állnak rendelkezésre, amelyek számottevően

meghosszabbíthatják a szívproblémás állat életét, és jelentősen javíthatják az életminőségét.

Az eltérő támadáspontú gyógyszerek javítják a vérkeringést, csökkentik az ödémaképződést a tüdőben és a test egyéb részein, fokozzák a szív összehúzódását, védik a szívet és a vérereket a káros hatásoktól. A szívelégtelenség terápia rendszerint több gyógyszer kombinációját foglalja magába, és minden esetben a kutya élete végéig tart.

A szív ultrahangos vizsgálata

Fotó: Pálosi Csaba

Az asztrológus gondolatai

Tóth Sándor

Mottó: „A fény mindig utat mutat annak, ki a mélyben kutat.”
Kedves Olvasók!

Idén november 21-től december 21-ig tartózkodik a Nap a Nyilas jegyében. Mifelénk ez az ősze vége. Tovább csökkennek a fényes nappalok percei, és majd eljön az a pillanat, amikor beköszönt a fordulópont. Asztrológiailag ez a Bak 0 fokán fog megtörténni.

A Nyilas a legoptimistább jegy. Könnyedén lovalog az élet színpadán, útját mosoly, kacagás kíséri. Személyisége magával ragadó, a közelében azt érezni, hogy a baj elkerül minket. Mindig hisz a szerencséjében. A kis szerencse az öröm és vidámság. A nagy szerencse az elfogadás. Elfogadlak olyannak, amilyen vagy. Néha kicsinyes és földhözragadt. Mások nagyvonalú és szárnyaló. Szerencsés vagyok, hogy élek. Szerencsés vagyok, amiért tanulhatok, történnék velem jó vagy rossz. Mert a sorsomat el nem kerülhetem, az ösvényemről le nem térhetek. Utunk nem egyenes, mozgásunk nem egyenletes. Fejlődésünk viszont folyamatos. Tedd fel magadnak a kérdést: érdekelné-e az élet nagy dolgai? A felemelő eszmék, az erkölcs, a hit, a politika? Ha van benned nyíltság, akkor feltétlenül. És akarsz-e játszani? Nem? Pedig születésed pillanatában, első lélegzetvételeddel felkerültél az élet nagy színpadára. Igyekezz jól játszani a szerepeidet addig is, amíg rájössz, hogy a színdarabodban te vagy a főszereplő és az összes mellékszereplő. Ha ezt felismered, már jó úton haladsz. És bízz a rendezőben, mert ő azt szeretné, hogy a legjobb légy! Hogy hiteles önmagaddá válj.

Hitre feltétlenül szükségünk van, amikor sötétben tapogatózunk. Hitre, hogy a fény győzedelmeskedni fog. Mai helyzetünkben ez a legfontosabb. Mert most káosz fenyegeti az emberiséget. Jóformán bármerre nézünk, elborzadunk. Belül hiénák hada csorgatja mérgező nyálát. Kívül farkasfalkák közelednek. Pincéinket elárasztja a szennyvíz, padlásainkon vérszjósóan serceg a rövidzárlat. Mikor szedjük össze magunkat és sokszorozzuk meg lel-

kierőnket, ha nem most? Elég volt a zűrzavaros eszmékből! Véget kell vetni az árulásnak, a fondorlatnak! Csipike szavait idézve: „ébresztő, atyafiak!” De nem kedvesen és udvariasan, ahogy ő tette. Üvöltve, ahogy a torkunkon kifér, úgy, hogy a nagyothallók is beleremegjenek! Hát nem látjátok, feleim, hogy mi zajlik? Még mindig nem érzékelitek a pusztulás szelét, melynek hidege a csontjainkig hatol? Szemünk látásra teremtett, és nem nézelődésre. Fülünk pedig a meghallásra. Szánk az igazság kimondásának az ajtaja, és nem a hazugság szíréhangjainak generátora. Az igaz szó édes és csípős. A hazug szó keserű és penészes.

A Szaturnusz ólomcsizmájának utolsó lépései dübörögnek az égi vásznon Bak-tájképén. Lezárul egy korszak. A hegy gyomrában Hadész tengere csordogál fortyogva, kitörésre készen. A mi csodálatos Európánk átalakul. Mert a hegy kürtője, melyet annyi nemzedék vére áztatott, már füstöl. A füst a kollektív áldozattá válás rejtjele. Lemondás, veszteség, káosz. Sírás és jajveszék. Ugye, Önök is érzik az óra hangos ketyegését?

Nyilasban jár a Nap. A kentaur nyila felroppen, hogy legyőzze a sötétséget. Minekünk a belső sötétséggel van dolgunk. A fényt az isteni szikrával kell meggyújtanunk ott belül. Most mindenkire szükség lesz. Bár az utóbbi években gyakran eszünkbe juthatott, most már szinte naponta szembesülünk a bizonyossággal, miszerint itt a lét a tét.

Vigyázzanak magukra és egymásra!

Véleményüket, gondolataikat megírhatják az asztros@yahoo.com címre.

Főtéri történet

A Fejedelem már véglegesen a főtér része

Ötvös József

Hiányérzetem volt.

Furcsa érzés kerített hatalmába, amikor a fejedelmi szoboravatás résztvevőjeként éltem át a rendkívüli eseményt: mintha valakik ellopták volna az ünnepi hangulatot. Nem mindennapi történet volt e székely eredetű erdélyi város történelmében, hiszen ritkán állítanak mifelénk magyar fejedelmi szobrokat, pedig arra a másfél évszázados független erdélyi fejedelemségre még fél évezred távlatából is büszkén tekint vissza a hozzáértő történész és az erőt merítő átlagember is.

Ünnepi meghatódás helyett inkább hiányérzetem volt. Nem így képzeltem el iktári Bethlen Gábor érkezését. Álmaimban és vágyaimban lóháton érkezett volna, a fél város pedig ünneplőben várta volna már a főtér alján, s aztán egyre csak növekedett volna a morajló tömeg, hogy hűséggel, hódolattal fogadja a nagy fejedelmet.

Két nagy erdélyi szoboravatás fényképe és emléke lobogott előttem: a Mátyás királyé és a Bernády Györgyé. Milyen szép is lett volna az igazságos király és a feledhetetlen polgármester mellé odatenni a fejedelmet mint egy erdélyi triumvirátus harmadik darabját.

Mátyás király szobrát Kolozsvár főterén 118 évvel ezelőtt avatták fel olyan ünnepi pompával és tömeges részvétellel, hogy a nagy magyar író,

Jókai Mór azért kesergett előtte való napon, hogy neki nincs még jegye a másnapi szoborleplezésre, s vajon beengedik-e őt az ünnepélyre jegy nélkül?

Ez a történelmi pillanat jutott eszembe, amikor november 15-én – a fejedelem születésének és halálának évfordulóján – egy féltucatnyi rendőrből álló élő kordon állított meg a főtéren, s így csak olyan 30-40 lépés távolságból köszönhettem azt a politikust, államférfit, akinek életvezető igéje most is ott olvasható az erdélyi református egyház címerében: „Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?”

És ott állva a főtéren még századmagammal sem, eszembe jutott a másik nagy szoborállítás, amikor 26 évvel ezelőtt mi is bejöttünk a szomszédos Jeddéről, hogy több mint tízezer emberrel együtt kiáltjuk: miénk itt a tér! A fejedelmi szoborállítás csendben, szomorú hangtalanságban ment végbe; a rendőrkordon mögött a hivatalosságok, politikusok, sajtósok többen voltak, mint mi, ünneplő marosvásárhelyiek. Lehetne magyarázkodni: nem hívtak meg, de el sem tiltottak, és a törvény előírásának megfelelően azért pár százan – talán még félezren is – elfértünk volna a maszkos főtéren, hiszen előző nap, szombaton még elég sokan álltak, jártak a déli órákban, s majd december 6-án újból nagy lesz a forgalom a város központjában... nem csak a Mikulás-sért.

1.		NÉPES ÁZSIAI ÁLLAM	RÓMAI 200 MAGAS ÉS SOVÁNY	... PAULO (BRAZIL VÁROS)	EBLAK	... FEUCHT-WANGER (NÉMET ÍRÓ)	SKÁLAHANG NAURU FŐVÁROSA	TAN SZEGECS	BESZÓLI	IZRAELI LÉGI-TÁRSASÁG	ALÁ LENGYEL VÁROS	ZOLA REGÉNYE	TRIPLÁN TÁRSASÁGI TÁNC	VAN (NÉMET)
François de La Rochefoucauld herceg, XVII. századi francia író egyik szentenciáját idézzük a rejtvény fősoraiban.		N												E
	NYUGAT (RÖV.)		RAMIZ ... (ALBÁN POLITIKUS) GERLEFEJI				NŐI NÉV V. AUTÓPÁLYA FIRENZE FOLYOJA				... NIELSEN (SZÍNÉSZNŐ) RÁLÉPÉSRE ROBBAN			
	PALACK-ELZÁRÓ PÉNZZÉ TESZ			IMÁDKOZZA-TOKI (LATIN) ÓKORI BAL-KÁNI NÉP				TÖRÖK VÁROS FÉNYNYALÁB					RÓMAI 1000 TÖRZSI JELVÉNY	
2.	K	MEGBOSZ-SZUL	ÍRORSZÁG HONI NEVE BAÁL FELE-SÉGE	VEGYILEG SEMLEGES ERDŐVIDÉKI VÁROS				INDIAI VERS-FÉLE A DALAI LÁ-MA HAZÁJA					TE ÉS Ó KELLEMET-LEN	
	TOKAJI HORDÓ-FÉLE			BLABLA RÉSZEI VÍZHORDÓ EDÉNY		NOMEN NESZIO AKKOR INDUL!		TUPOLJEV REP. GÉPE RÁDIÓ-LOKÁTOR		A MANGÁN VEGYJELE DISZNÓ-PAJTA		TYÚKHANG A NIKKEL VEGYJELE		
	ALFÖLDI SIKSÁG		BELGRÁD HEGYE ...BABA (S. KANETO-FILM)				KEZDŐPONT USA-SZABVÁNY			...EKBERG (SZÍNÉSZNŐ) ÚJSÁGCIK-KET VÁG KI				
	ÖZÖNLŐ		HANGA ... TRAGÉ-DIÁJA (BESSENYEI)				SZALONNÁT FŐZŐ TEJTERMÉK				SPANYOL NŐI NÉV SIVATAGI TALAJ			
	VÖRÖS (NÉMET)		PALATINUS ALLUMONÁLIS SZGETADUNA DELT. (ROM.)			KAVICSOS HOMOK FLORIDAI VÁROS			HÁLÁBAN VANNAK! ÉNEKES (SALVATORE)			MOSÓPOR-MÁRKA A PIAC LÉNYEGEI		
	AZ ALUMINIUM VEGYJELE IZOMKÓTÓ		PARKERDŐ NÉMET NÉVELŐ		FR. FORRAD. (JEAN-PAUL) VISZÁLY-ISTENNŐ			NÉMET ALAJOS LATIN ÍRÓ (VI. SZÁZAD)						KILO (RÖV.) SZAKI
		AZONBAN BRAZIL SZÖVETS. ÁLLAM	BALZSAM MÁS IRÁNY-BA MEGY TOVÁBB	AIR INDIA (RÖV.) ÉRINT			DOKTOR (RÖV.) LAKODA-LOM		ANEKDOTA SODRÁS				IGEKÉPZŐ MAGÁN-MŰSOR-SZÁM	
	ILYEN UBORKA IS VAN			BÉKÉS ... (SZÍNÉSZNŐ) KÁRTYA-JÁTEK				PÉNZÉRTÉ-KET KISZABÓ IPARI TANULÓ				BELGIUMI VÁROS KONKRÉT INFORMÁCIÓ		
	NYÁJAT HAJT			MOHAMEDÁN JOG-ÉS HIT-TUDÓS DIZOLVÁL			LENDÜLET, RITMUS SZÉKELY IS				BOGLYA TRIKÓ			
	URUGUAYI ÉS OSZTRÁK AUTÓJEL	KORALL-ZÁTONY AFRIKA CSÜCSKEI			HELYESLÉS A TANTÁL VEGYJELE			...SAWYER (M. TWAIN-HÓS) ...DEREK (SZÍNÉSZNŐ)				... JELENTI (RÁDÓ SÁNDOR) ARATI		
			VIVÁTOZ NULLA		MELLFODOR NAPÓLEON JELE				MÉRTÉK-MINTA AZ OXIGÉN VEGYJELE					
	AZ ODERA LENGYEL NEVE						GYAKRAN ISMÉTLŐDIK							L.N.J.

November 19-i rejtvényünk megfejtése: **Ha azt akard, hogy ítéleted hitre találjon, mondd ki indulat nélkül.**

Hosszabbításban kapott ki az FTC Torinóban

A Ferencváros hosszabbításban kapott góllal 2-1-es vereséget szenvedett a Juventus vendégeként a labdarúgó Bajnokok Ligája csoportkörének negyedik fordulójában, így a torinóiak továbbjutottak a négyesből. Az FTC rosszabb gólkülönbsége miatt a Dinamo Kijev mögött maradt a G csoportban.

Már a középkezdés után látszott, hogy a magyar bajnok kifejezetten bátor futballra készült, ugyanis még egy perc sem telt el, amikor Nguen távoli lövéssel próbálkozott, így a kapusok közül elsőként Szczesnynek akadt dolga. Amikor a Juventus már a saját térfelén letámadta a Ferencváros labdarúgóit, akkor gondot okozott a labdakihozatal, de ha kicsit visszább húzódtak a Zebrák, a zöld-fehérek is gond nélkül eljutottak az ellenfél kapujáig. Dibusznak először 14 perc után kellett nagyot védenie Dybala próbálkozásánál. Bár a torinóiak enyhe mezőnyfölényben futballoztak, a magyarok nem adták fel a támadásvezetés lehetőségét, labdaszerzés után mindig megindultak előre, egy ilyen gyors kontra végén az idei csoportkörben először vezetést is szereztek. A 19. percben Nguen labdát kapott középen, a felezővonalnál, kicselezte Danilót, majd jobboldalt elfutott, beadása megpattant a visszazáró Danilon, de az így lett tökéletes a védőjét közepre megelőző Uzuninak, aki öt méterről a kapuba lőtt (0-1).

A Juventus hátrányban is csak meddő fölényben játszott, az FTC

Jegyzőkönyv

Labdarúgó Bajnokok Ligája, csoportkör, G csoport, 4. forduló: Juventus (olasz) – Ferencváros 2-1 (1-1)

Torino, Allianz Stadion, zárt kapus, vezette: Daniel Siebert (német).

Gólszerzők: Ronaldo (35.), Morata (92.), illetve Uzuni (19.).

Sárga lap: Danilo (80.), Chiesa (93.), illetve Sigér (66.).

Juventus: Szczesny – Cuadrado, Danilo, De Ligt, Sandro – McKennie (62. Kulusevski), Bentancur (83. Rabiot), Arthur (83. Ramsey), Bernardeschi (62. Chiesa) – Dybala (62. Morata), Ronaldo.

Ferencváros: Dibusz – Lovrencsics (75. Botka), Blazic, Frimpong, Dvali, Heister – Sigér (75. Laidouni), Somalia – Zubkov (70. Isael), Uzuni, Nguen (70. Boli).

kontrái pedig továbbra is veszélyesek maradtak, egyszer Zubkov jó helyzetből lehetett 20 méterről, de a védőt találta el, másik alkalommal pedig Nguen rossz labdaátvétele akadályozta meg a nagy helyzet kialakulását. Némileg váratlanul jött ezért az egyenlítő találat a 35. percben: Ronaldo kissé jobbról befelé húzott, majd 20 méterről ballal kilőtte a rövid alsó sarkot (1-1). A Ferencvárost ez sem vetette vissza, rögtön utána ígéretes lövőhelyzete

Uzuni egy gyors ellentámadást góllal fejezett be, ezzel az idei BL-csoportkörben először vezetést szerzett a Ferencváros. Fotó: AFP

A G csoport állása

1. FC Barcelona	4	4	0	0	13-2	12
2. Juventus	4	3	0	1	8-4	9
3. Dinamo Kijev	4	0	1	3	3-10	1
4. Ferencváros	4	0	1	3	5-13	1

akadt Zubkovnak és Heisternek is, azonban mindketten a bevetődő védőt találták el. A szünet előtti percekben kissé beszorult a Ferencváros, ám nem kapott gólt.

A térfélcserét követően is a torinóiak játszottak fölényben, de ekkor már a magyar csapatnak kevesebb ereje maradt ellenakciókra, egyre kevésbé tudta megtartani a labdát az agresszív hazai letámadás miatt. A Dibusz kapujára nehezedő nyomást jelezte, hogy Bernardeschi 17 méterről a bal kapufát találta el,

nem sokkal később viszont a Ferencvárosnak ismét volt egy gyors kontrája, amelynek végén megint egy utolsó pillanatban becsúszó védő mentett. Az utolsó húsz percben lépve Ronaldo rontott ziccerben, pedig már kicselezte Dibuszt is, de a magyar kapus végül bravúrral mentett. Ahogy fogyott az idő, egyre idegesebbé vált a Juventus, a vendégvédelem pedig megőrizte stabilitását, így a jóval esélyesebb olasz együttes csak szórványosan tudott veszélyeztetni. Amikor már

Simán nyert Kijevben a Barcelona, ezzel továbbjutott

Az FC Barcelona magabiztosan, 4-0-ra győzött a Dinamo Kijev vendégeként, így továbbra is vezeti a Ferencvárost is felvontató G csoportot, és bejutott a nyolcaddöntőbe a labdarúgó Bajnokok Ligájában.

A Lionel Messit nélkülöző katalánok az első félidőben még nem bírtak az ukrán együtessel, a fordulás után azonban gyorsan kétfólos előnyhöz jutottak, majd további két találatnál lezárták a találkozót.

Ezzel és a Juventus Ferencváros elleni, utolsó pillanatokban kiharcolt győzelmével eldőlt, hogy a spanyol és az olasz gárda jut tovább a kieséses szakaszba a kvartettből.

Labdarúgó Bajnokok Ligája, G csoport 4. forduló, eredmény: Dinamo Kijev (ukrán) – FC Barcelona (spanyol) 0-4 (0-0). Gólszerzők: Dest (52.), Braithwaite (57., 70., másodikat 11-esből), Griezmann (92.).

úgy tűnt, a Ferencváros óriási bravúrt végrehajtva ponttal távozhat az Allianz Stadionból, fordított a Juventus: Cuadrado jobb oldali beadása után Morata öt méterről kapura fejejt, és a labda Dibusz lába között utat talált a hálóba (2-1).

Jövő szerdán az ötödik fordulóban a magyar bajnok az FC Barcelonát fogadja a Puskás Arénában.

Neymar büntetőjével nyert a PSG a Lipcse ellen

A Paris Saint-Germain házigazdaként 1-0-ra legyőzte a Lipcsei RB csapatát a labdarúgó Bajnokok Ligája csoportkörének negyedik fordulójában, kedden.

A párizsiak a meccs elején szereztek a győztes gólt. A tizedik percben Ángel Di María elesett a tizenhatoson belül, a játékvezető büntetőt ítélt, amit Neymar értékesített. A folytatásban sokkal többet volt a labda a vendégeknél, akik a második félidőben jelentős fölényben játszottak, kétszer annyi kapura lövésük volt, mint a hazaiaknak, mégsem tudtak egyenlíteni.

A Borussia Dortmund 3-0-ra legyőzte a belga Club Brugge együttesét, a norvég Erling Haaland két góllal járult hozzá a sikerhez.

A húszéves csatár a 12. BL-mérkőzésén 15. és 16. alkalommal volt eredményes. Ilyen gyorsan még senki nem tudott eljutni ennyi találatig a leg-rangosabb európai kupasorozatban.

Bajnokok Ligája, csoportkör, 4. forduló:

* **E csoport:** Stade Rennes (francia) – Chelsea (angol) 1-2, FK Krasznodar (orosz) – Sevilla (spanyol) 1-2. **Az állás:** 1. (és már továbbjutott) Chelsea 10 pont (9-1), 2. (és már továbbjutott) Sevilla 10 (6-3), 3. Krasznodar 1 (4-10), 4. Rennes 1 (2-7).

* **F csoport:** SS Lazio (olasz) – Zenit (orosz) 3-1, Borussia Dortmund (német) – Club Brugge (belga) 3-0. **Az állás:** 1. Borussia Dortmund 9 pont, 2. Lazio 8, 3. Club Brugge 4, 4. Zenit 1.

* **H csoport:** Paris Saint-Germain (francia) – Lipcsei RB (német) 1-0, Manchester United (angol) – Istanbul Basaksehir (török) 4-1 (3-0). **Az állás:** 1. Manchester United 9 pont, 2. Paris Saint-Germain 6 (5-4), 3. RB Leipzig 6 (4-7), 4. Istanbul Basaksehir 3.

Fotó: AP

Európa-ligás mérkőzések a televízióban

Ma rendezik a 4. forduló mérkőzéseit a labdarúgó-Európa-liga csoportkörében. A televízióban közvetített találkozók programja:

* 19.55 óra:

DigiSport 2, Telekom Sport 2, Look Sport: Lille (francia) – AC Milan (olasz)

DigiSport 3, Telekom Sport 3, Look Sport 2: Molde (norvég) – Arsenal (angol)

DigiSport 4: CSZKA Szófia (bolgár) – Young Boys (svájci)

Telekom Sport 4, Look Sport 3: Slavia Prága (cseh) – Celtic Glasgow (skót)

* 22.00 óra:

DigiSport 1, Telekom Sport 1, Look Sport+: Kolozsvári CFR – AS Roma (olasz)

DigiSport 2, Telekom Sport 2, Look Sport 2: Glasgow Rangers (skót) – Benfica (portugál)

DigiSport 3, Telekom Sport 3, Look Sport: Tottenham (angol) – Ludogorec (bolgár)

DigiSport 4, Telekom Sport 4, Look Sport 3: Napoli (olasz) – Rijeka (horvát)

Európai focikörkép

Két-három hétig nem állhat az olasz labdarúgó-bajnokságban listavezető AC Milan rendelkezésére a gárda svéd sztárja, Zlatan Ibrahimovic. A támadó a vasárnapi bajnokin combizom-sérülést szenvedett. Fotó: AP

* **Angol Premier Liga, 9. forduló:** Aston Villa – Brighton & Hove Albion 1-2, Burnley – Crystal Palace 1-0, Fulham – Everton 2-3, Leeds United – Arsenal 0-0, Liverpool – Leicester 3-0, Manchester United – West Bromwich 1-0, Newcastle United – Chelsea 0-2, Sheffield United – West Ham United 0-1, Tottenham – Manchester City 2-0, Wolverhampton – Southampton 1-1. **Az élcsoport:** 1. Tottenham 20 pont (21-9), 2. Liverpool 20 (21-16), 3. Chelsea 18.

* **Spanyol La Liga, 10. forduló:** Alavés – Valencia 2-2, Athletic Bilbao – Betis 4-0, Atlético Madrid – FC Barcelona 1-0, Eibar – Getafe 0-0, Cádiz – Real Sociedad 0-1, Gra-

nada – Valladolid 1-3, Levante – Elche 1-1, Osasuna – Huesca 1-1, Sevilla – Celta Vigo 4-2, Villarreal – Real Madrid 1-1. **Az élcsoport:** 1. Real Sociedad 23 pont/10 mérkőzés, 2. Atlético Madrid 20/8, 3. Villarreal 19/10.

* **Olasz Serie A, 8. forduló:** Crotone – Lazio 0-2, Fiorentina – Benevento 0-1, Inter – Torino 4-2, Juventus – Cagliari 2-0, Napoli – AC Milan 1-3, AS Roma – Parma 3-0, Sampdoria – Bologna 1-2, Spezia – Atalanta 0-0, Udinese – Genoa 1-0, Hellas Verona – Sassuolo 0-2. **Az élcsoport:** 1. AC Milan 20 pont, 2. Sassuolo 18, 3. AS Roma 17.

* **Német Bundesliga, 8. forduló:** Bayern München – Brémai Werder

1-1, Mönchengladbach – Augsburg 1-1, Hoffenheim – VfB Stuttgart 3-3, Freiburg – Mainz 1-3, Eintracht Frankfurt – Lipcsei RB 1-1, Hertha BSC – Borussia Dortmund 2-5, Schalke 04 – Wolfsburg 0-2, 1. FC Köln – Union Berlin 1-2, Arminia Bielefeld – Bayer Leverkusen 1-2. **Az élcsoport 1.** Bayern München 19 pont, 2. Borussia Dortmund 18 (20-7), 3. Bayer Leverkusen 18 (16-9).

* **Francia Ligue 1, 11. forduló:** Angers – Lyon 0-1, Brest – St. Etienne 4-1, Dijon – Lens 0-1, Lille – Lorient 4-0, AS Monaco – Paris St. Germain 3-2, Montpellier HSC – Strasbourg 4-3, Nantes – Metz 1-1, Reims – Nimes 0-1, Stade Rennes – Bordeaux 0-1. **Az élcsoport 1.** Paris St. Germain 24 pont, 2. Lille 22, 3. Lyon 20.

www.doraoptics.ro

DORA
OPTICS

• OPTIKA • KIVIZSGÁLÁSOK • KEZELÉSEK • MŰTÉTEK •

**A Dora Optics szemklinikán a legjobb szakemberek gondoskodnak Önről, legyen szó kivizsgálásról, műtétről vagy akár szemüvegről.
Megtalál minket az alábbi városokban:**

- **MAROSVÁSÁRHELY**
 - Mărășești tér, 21 sz., Tel.: 0733-553.976
 - 1918 Dec. 1 sugárút, 126 sz., Tel: 0265-250.475; 0755-088.379
- **SZÁSZRÉGEN**
 - Libertății sugárút 12/2, Tel: 0265-512.095; 0733-553.971
 - Cardinal Al. Todea u., 25/A, Tel: 0728-908.856
- **NYÁRÁDSZEREDA**
 - Pompierilor u., 1 sz., Tel: 0265-576.514; 0733-553.973
- **MEDGYES**
 - Pompierilor u., 4 sz., Tel: 0265-843.720; 0735-830.678
- **LUDAS**
 - 1 Dec. 1918 u., 7 sz., 0735-786.853
- **DICSŐSZENTMÁRTON**
 - Victoriei u., 21 sz., Tel: 0736-386.353

A CRIS CONSULT SPRL-ből és a MUREȘ INSOLVENCY SPRL-ből (Marosvásárhely, Ghe. Avramescu u. 4. sz.) álló fizetésképtelenségi szakemberek konzorciuma, a **TEXTIL ITECO KFT.** cégfelszámolója, nyilvános árverésen értékesíti az adós cég következő ingóságát:

egy Iveco Eurocargo ML120E21 jócskán sérült kamiont. Kikiáltási ár: 6525 lej + héa.

Az árverés 2020. november 27-én 13 órakor lesz a Mureș Insolvency SPRL Marosvásárhely, G-ral Avramescu utca 4. szám alatti székhelyén, és péntekenként ugyanazon helyszínen és időpontban megismétlik, a kamion értékesítéséig.

Az árverésen részt vehetnek azok a magán- és/vagy jogi személyek, akik/amelyek megvásárolják a feladatfüzetet és garanciaként kifizetik a kikiáltási ár 10%-át, valamint a részvételi díjat az árverés előtt 24 órával.

Bővebb felvilágosítás a 0265/269-700-as, a 0265/261-019-es és a 0745-146-096-os telefonszámon.

A MAROS KÖZBIRTOKOSSÁG

az erdőtermelésben szakosodott és minősített cégek tudomására hozza, hogy 2020. december 8-án zárt árverésen 2021-ben kitermelhető, lábbon álló fát értékesít. Az ajánlatokat legkésőbb 2020. december 7-én 15 óráig kell benyújtani a közbirtokosság Szováta, Iszujka utca 1. szám alatti székhelyén. Az ajánlatok elbírálása 2020. december 8-án 10 órai kezdettel az ajánlattevő cégek jelenlétében történik, a közbirtokosság székhelyén. Az árverésre kerülő fatömeg jegyzéke, valamint az árveréssel kapcsolatos egyéb tudnivalók a közbirtokosság fenti címén, valamint a 0743-757-035-ös és a 0744-248-686-os telefonszámon hozzáférhetők. (22362-I)

Szünetel a vízszolgáltatás Marosvásárhelyen

Az AQUASERV RT. értesíti a fogyasztókat, hogy karbantartási munkálatok miatt november 28-án 8–16 óra között (hozzávetőleges időpont) szünetel az ivóvíz-szolgáltatás

• Marosvásárhelyen a Hidegvölgyben, a Legelő utca 11–25. és 18–34. szám alatt.

Felhívjuk a fogyasztók figyelmét, hogy a munkálatok befejeztével a rendszerben a víz rövid időre elszíneződhet és lerakódásokat tartalmazhat, a kitisztolásáig csupán háztartási célokra alkalmas.

Az okozott kellemetlenségért szíves elnézésüket kérjük. Köszönjük a megértésüket.

A marosvásárhelyi Aquaserv Rt.

Székely Kalendárium

Székely Kalendárium

2021

Székely Kalendárium kapható az újságárusoknál.

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

NŐSZEMKÖZT
PÉNTEK 20⁰⁰

ETV ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIO

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

ROMÁNIA LEGNAGYOBB, több megyében is működő szociális civil szervezetéhez, a **GYULAFEHÉRVÁRI CARITASHOZ** toborzunk **ADOMÁNSZERVEZŐ SZAKEMBERT, HUMÁNERŐFORRÁS-FELÜGYELŐT, PROJEKTKOORDINÁTOR, KÖZBESZERZÉSI FELELŐST, valamint EGÉSZSÉGÜGYI SZAKÁPOLÓT és IDŐSGONDOZÓT.** Jelentkezési határidő: december 2. Bővebb információ a www.caritas-ab.ro/allashirdetesek oldalon. (sz.-I)

MAROSVÁSÁRHELYI CÉG alkalmaz **ÉPÍTKEZÉSBE VILLANSZERELŐT és SZAKKÉPZETLEN MUNKÁST.** Amit ajánlunk: vonzó jövedelem. Tel: 0365/430-240, 0785-210-682, 9-17 óra között. Az alábbi e-mail-címre várjuk: office@consuselectric.ro (sz.-I)

**A hirdetés rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!**

ADÁSVÉTEL

ELADÓK 10-18 kg közötti fehér húspulykák, 12 lej/kg. Érdeklődni 8-16 óra között a 0265/331-016-os és a 0730-713-205-ös telefonszámon. (sz.-l)

MINDENFÉLE

TETŐT szeretne javíttatni? Bármilyen tetőjavítást vállalunk: lemezzel, cseréppel; vikendházat fából, teraszt, festést, javítást, vakolást, mindenféle munkát vállalunk. Tel. 0742-344-119. (9739-l)

FESTÉST, vakolást, csempézést, gipszkartonszerelést, parkettázást vállalok. Tel. 0749-564-921, 0771-393-848. (9684)

VÁLLALUNK cserépforgatást, tetőfelújítást, udvartakarítást és bármilyen más munkát. Tel. 0756-796-531, Jani. (9785-l)

MEGEMLEKEZÉS

*Virágot viszünk egy néma sírra,
de ezzel Őt már nem hozhatjuk
vissza.*

*Tudjuk, hogy nem jössz, de olyan
jó várni,
hazudni a szívnek, hogy ne tud-
jon fájni.*

*Míg köztünk voltál, mi nagyon
szerettünk,
hiányzol nekünk, soha nem fele-
dünk.*

Fájó szívvel emlékezünk ifj. **KÁDÁR GYÖRGYRE**, Maros-szentkirály volt alpolgármestere halálának 9. évfordulóján. Emlékét őrzi szerető felesége, fia, lánya, veje és unokái. (9760-l)

*„Csak az hal meg, akit elfelednek,
örökké él, kit igazán szeretnek.”*

Fájó szívvel és soha el nem múló szeretettel emlékezünk a drága férjre, édesapára, apósra, nagypapára, a havadtói **PÁLFFY GYULÁRA**, aki ma egy éve visszaadta lelkét Teremtőjének. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Bánatos szerettei. (9713-l)

*„Minden győztesnek jár örök
rész!”*

*Igazak és halhatatlanok, kiket
imádságos, áldó,
örök szeretettel idézünk föl a csa-
lád szív, lélek
közösségében hálával és köszö-
nettel. Hittel, reménnyel
és áldozattal megharcolt életutak
hősei Ők, kiket
a múltó idő minta és mérceként
számunkra megtartott
és megtart.*

Feledhetetlen szeretteink: **NAGY ÁGNES** tanárnő 8 éve, id. **NAGY IMRÉNÉ** 35 éve, id. **NAGY IMRE** 25 éve, **SÁROSI MIHÁLY** 10 éve immár az Égi haza lakói. Fényt örök életükre az Úr maga hint. (-l)

Édesanyánk emlékére

Menneyi édes Atyám!

*Ha én a helyedben lennék,
Minden elmenőnek kimenőt adnék.
Időnként látni, újra átölelni,
Szeretni, szeretni és szeretve lenni.*

*Ha én a helyedben lennék,
Minden elhivottnak kimenőt adnék.
Látni még egyszer, hallani, érezni,
Mesélni, mesélni, újra együtt lenni.*

*Gondold meg Atyám, mit veszítenél,
Ha egy ilyen kis kérést teljesítenél?*

*Vagy taníts meg minket érezni őket,
Őszi falevélben, fénylő esőcseppben,
Hallani hangjukat vidám kacagásban,
Meglátni arcukat egymás mosolyában.*

*Vagy tanítsd meg őket csodákat tenni,
Estéknél minket titkon átölelni,
S könyörögve kérlek most tanítsd meg őket,
Meggyógyítani e nyöszörgő Földet!*

Fájó szívvel emlékezünk drága édesanyánkra és nagymamánkra, **VITÁLIS** szül. **IMREH ERZSÉBETRE** halálának 6. évfordulóján. Jóságát, szeretetét soha nem felejtjük el! Emléke legyen áldott, pihenése csendes! **Öt nagyon szerető gyermekei és unokái. (9797-l)**

ELHALÁLOZÁS

Szívünk mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagytata, testvér, após, rokon és jó barát, a marosárpataki születésű

ADORJÁNI MIKLÓS

a Közüzemek volt dolgozója életének 75. évében csendesen megpihent.

Temetése 2020. november 27-én 15 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (-l)

Megtört szívvel tudatjuk, hogy a drága jó édesanya, nagymama, élettárs, anyós, anyatárs, rokon, szomszéd, jó barát, a gyergyószentmiklósi születésű

LŐRINCZ REGINA

a megyei nagykorház volt nőgyógyászati asszisztensnője, életének 75. évében eltávozott az élők sorából. Drága halottunk temetése 2020. november 27-én, pénteken 13 órai kezdettel lesz a Jeddí úti városi temetőben, katolikus szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (-l)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy dr. **MARTONOS MÁRIA**

jogász,

született Pírchán,

2020. november 16-án, 84 éves korában elhunyt. Hamvait a marosvásárhelyi római katolikus temetőben helyezték örök nyugalomra egy későbbi időpontban. Nyugodjék békében!

A gyászoló család. (sz.-l)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a mindenki által szeretett rokon, barát, ismerős és jó szomszéd, ifj. **BERNÁDI SÁNDOR** életének 67. évében hosszú betegség után feladta az élettel való harcot. Temetése 2020. november 26-án 15 órakor lesz a református sírkertben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (-l)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagypapa, testvér, rokon, jó barát és jó szomszéd,

SIKÓ ÁRPÁD,

a volt Metalotehnica alkalmazottja, az egykori ASA labdarúgócsapat játékosa 78 éves korában eltávozott az élők sorából.

2020. november 27-én, pénteken 12 órakor kísérik utolsó útjára a remeteszegi temetőben, református szertartás szerint. Emlékét szívünkben megőrizzzük. Nyugodjon békében!

A gyászoló család. (-l)

Fájó szívvel tudatom, hogy szeretett férjem,

SIKÓ ÁRPÁD

a volt Metalotehnica volt dolgozója, az egykori ASA labdarúgócsapat volt játékosa életének 78. évében rövid szenvedés után elhunyt. Búcsúzik szerető felesége, Júlia. (-l)

Megtört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett testvér,

SIKÓ ÁRPÁD

78 éves korában eltávozott az élők sorából. Emlékét szívünkben megőrizzzük. Nyugodjon békében!

Gyászolja testvére, Ilonka, férje, Sanyi, testvére, Zoli és azok családja. (-l)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy szeretett nagybátyám,

SIKÓ ÁRPÁD

78 éves korában eltávozott közülünk. Emlékét szívünkben megőrizzzük. Nyugodjon békében! Gyászolja Szidónia, Tibike és Laci. (-l)

Fájó szívvel tudatom, hogy a szeretett anya, rokon, szomszéd,

BÁN MÁRIA

született Dobai a bőrgyár volt dolgozója 76. évében november 22-én elhunyt. Temetése november 26-án du. 2 órakor lesz a katolikus temetőben.

Béke poraira!
Fia, Barni. (9800-l)

A feltámadás igaz reményében kegyelettel, szeretett emléket áldva emlékezünk november 26-án a gegesi születésű **DÓSA GYÖRGYRE** halálának 2. évfordulóján. Jósága, szeretete szívünkben mindig él.

„Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él.”

(János 11:25)

Szerető felesége, lánya, fia és családja. (9735)

Szomorú szívvel emlékezünk november 26-án ifj. **PAKUTS DEZSŐRE** halálának második évfordulóján. Emlékét mindig megőrizzzük. Nyugalma legyen csendes! Akik ismerték, gondoljanak Rá szeretettel.

Emlékét őrzi lánya, felesége és édesapja. (9762)

Gyertyákat gyújtunk és mécseseket, ezek a fények világítsanak neked, örök világosságban, békességben nyugodj, soha el nem felejtünk téged.

Szomorú szívvel emlékezünk november 26-án a felejthetetlen férjre, édesapára, nagypapára, id. **SZÉKELY GYÖRGYRE** halálának 27. évfordulóján. Emléked szívünkben élni fog. Nyugodj békében! Feleséged, gyermekeid és azok családja, unokáid, Boti, Emese, Beti. (9795-l)

Addig vagy boldog, míg van, aki szeret, aki a bajban megfogja a kezéd, s hogy milyen fontos is volt neked, csak akkor érzed, ha már nincs veled. Sokat kívánok, ha azt kérem, gyere viszsza hozzám?

Oly egyszerű lenne visszaforgatni az idő kerekét, és megállítani ott, amikor még itt voltál. Átugrani a tragédia napját, és élni tovább boldogan. Kár, hogy mindez már csak álom lehet csupán. Emlentél, és én elvesztettelek örökre. Hiányod semmi nem pótolhatja! Nekem volt a világon a legjobb nagytatám!

Fájó szívvel emlékezünk november 25-én **NAGY JÓZSEFRE** halálának 13. évfordulóján.

Szerető lányod, Imola és unokád, Baba.

Nyugodj békében, drága kicsi tatám! (9790)

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a hön szeretett édesanya, nagymama, anyós, anyatárs, sógornő, rokon és jó szomszéd,

ÉGER TERÉZ

szül. Nagy Teréz nyugalmazott tanítónő jóságos szíve november 25-én, 91 éves korában megszűnt dobogni. Drága halottunk temetése november 27-én, pénteken 14 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben, református szertartás szerint.

Szerettei. (-l)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy **ÖTVÖS VILMA**

szül. Tóth

nyugdíjas tanítónő életének 86. évében elhunyt. Temetése 2020. november 27-én, pénteken 13 órakor lesz a cserefalvi temetőben. Búcsúznak tőle: fia, Zoltán, testvére, Géza, élettársa, Boróka, a magyarországi és az erdélyi rokonok, barátok, a kibédi ismerősök. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (-l)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, dédmama, anyós, sógornő, rokon és jó barát,

özv. **BANDÁR JÓZSEFNÉ**

szül. **CSISZÉR ERZSÉBET**

az Elektromaros volt dolgozója életének 87. évében csendesen megpihent. Drága halottunk temetése 2020. november 27-én, pénteken 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben, katolikus szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Búcsúzik tőle lánya, Éva és Erzsébet, veje, Adrian, unokái: Attila-Csaba, felesége, Kincső, Andrada, férje, Florin és dédunokája, Dániel-Csaba. (9789-l)

RÉSZVÉNYILVÁNÍTÁS

Erdős Sándor **ÉDESANYJA** és Erdős Irénke **ANYÓSA** elvesztése alkalmából őszinte részvétet nyilvánítunk a gyászoló családnak. Ferenczi Margit és Fábíán Rebeka. (9769-l)

NE
SPĂLĂM MĂINILE
REGULAT CU APĂ ȘI SĂPUN

PURTĂM
MASCA MEREU,
PRECUM SUPEREROII

PĂSTRĂM
DISTANȚA
LA ȘCOALĂ ȘI LA JOACĂ

RESPECTĂM
INDICAȚIILE
PROFESORILOR

**RĂMÂNEM O ECHIPĂ
PĂSTRĂM VIITORUL ÎN SIGURANȚĂ**

VÍZZEL ÉS SZAPPANNAL RENDSZERESEN
KEZET MOSUNK

MINDIG HORDJUK AZ ARCMASZKOT,
MINT A SZUPERHŐSÖK

BETARTJUK A TÁVOLSÁGOT
AZ ISKOLÁBAN ÉS JÁTÉK KÖZBEN IS

KÖVETJÜK A TANÁROK
UTASÍTÁSAIT

EGY CSAPAT VAGYUNK, BIZTONSÁGBAN MEGŐRIZZÜK A JÖVŐNKET

december 6.

Legyenek a magyarok megkerülhetetlenek a román politikában! December 6-án mutassuk meg ismét a magyar összefogás erejét!

Támogassuk az RMDSZ listáját!

Editat de UDMR, produs de Octopus Advertising SRL, cod unic de identificare: 13200002

(Fizetett hirdetés)

therezia[®]
Mezőpaniti tejtermékek...

radio.kptv.ro

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
– szőnyegmosás

**Maroevásárhely
Predeal u. 97 sz.**

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

www.radiogaga.ro